

Projekt založení a fungování neziskového zařízení sociální péče

Bc. Zdeňka Marková, DiS.

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Zdeňka MARKOVÁ, DiS.**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Projekt založení a fungování neziskového zařízení sociální péče**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Popište současný stav a právní úpravu nestátních neziskových organizací.
- Charakterizujte systém poskytování sociálních služeb dle platné legislativy.

II. Praktická část

- Analyzujte současnou situaci poskytování sociálních služeb v oblasti péče o seniory ve městě Zlín.
- Navrhněte projekt založení neziskového zařízení zaměřeného na péči o seniory.

Závěr

Rozsah práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] BOUKAL, P. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. 89 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
[2] NOVOTNÝ, J. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2008. 223 s. ISBN 978-80-245-1473-4.
[3] RAKUŠANOVÁ, P. *Organizovaná občanská společnost v České republice*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 116 s. ISBN 978-80-86946-22-1.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Libor Šnédar, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **29. března 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **3. května 2010**

Ve Zlíně dne 29. března 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 30. 4. 2010

.....
Helenka Machová

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užití či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Cílem diplomové práce je založení neziskového zařízení poskytujícího sociální služby pro seniory ve městě Zlíně. V teoretické části jsou informace o nestátních neziskových organizacích a o současném systému poskytování sociálních služeb. Praktická část je rozdělena na dvě části. První je zaměřena na analýzu současné situace v oblasti poskytování sociálních služeb ve vybraném regionu. V další části je na základě zjištěných poznatků zpracován projekt založení nové neziskové organizace zaměřené na péči o seniory.

Klíčová slova: nezisková organizace, sociální služby, péče o seniory, projekt

ABSTRACT

The purpose of my graduation theses is a foundation of non-profit-making institution for social-services for old people in Zlín. There is information about private non-profit making organizations and current system of providing social services in the theoretical part. Practical part consists of two parts. The first part analyses present situation in the area of rendition social services in chosen region. In the second part I have worded up the project about the foundation and operation of a new non-profit-making institution oriented on caring of old people.

Keywords: Non-profit making organization, social services, care of old people, project

Ráda bych poděkovala vedoucímu diplomové práce JUDr. Liborovi Šnédarovi, Ph.D. za jeho rady a připomínky, které mi poskytl při zpracování diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 TEORETICKÁ ČÁST	13
1 SOUČASNÝ STAV A PRÁVNÍ ÚPRAVA NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	14
1.1 NEZISKOVÝ SEKTOR	14
1.2 ZÁKLADNÍ VLASTNOSTI NEZISKOVÉHO SEKTORU	14
1.3 NEZISKOVÉ ORGANIZACE	15
1.4 OBECNÉ PRINCIPY – PRÁVNÍ ÚPRAVA SDRUŽOVÁNÍ	16
1.5 ČLENĚNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	17
1.6 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	18
1.6.1 Občanská sdružení.....	18
1.6.2 Obecně prospěšné společnosti.....	19
1.6.3 Nadace a nadační fondy.....	20
1.6.4 Círky a náboženské společnosti.....	21
1.6.5 Obchodní společnosti založené za jiným než podnikatelským účelem.....	22
1.7 CÍLE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	22
1.8 VNITŘNÍ PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ NNO	23
1.8.1 Organizační řád	23
1.8.2 Doporučené vnitřní předpisy NNO	23
1.9 RADA VLÁDY PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	24
2 SYSTÉM POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	26
2.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	26
2.2 ZÁKLADNÍ ZÁSADY.....	26
2.3 VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ	27
2.4 SOCIÁLNÍ SLUŽBY	27
2.4.1 Základní druhy sociálních služeb.....	28
2.4.2 Formy poskytování sociálních služeb	29
2.4.3 Zařízení sociálních služeb	29
2.4.4 Informace o sociálních službách	30
2.4.5 Žádost o sociální službu	30
2.5 PŘÍSPĚVEK NA PÉČI.....	31
2.6 POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	32
2.6.1 Registr poskytovatelů sociálních služeb.....	33
2.7 SOCIÁLNÍ SLUŽBY A MPSV	33
2.8 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	33
2.9 ÚHRADA NÁKLADŮ ZA SOCIÁLNÍ SLUŽBY	34
2.9.1 Sociální služby poskytované bez úhrady.....	35

2.9.2	Sociální služby poskytované za úhradu.....	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST	36
3	ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OBLASTI PÉČE O SENIORY VE MĚSTĚ ZLÍNĚ	37
3.1	CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ MĚSTA ZLÍNA	37
3.2	DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA	37
3.2.1	Vývoj obyvatel ve Zlíně	38
3.2.2	Přehled pohybu obyvatelstva ve Zlíně v letech 1971 – 2009	39
3.2.3	Věkové složení obyvatelstva	40
3.2.4	Prognóza obyvatelstva.....	41
3.3	ANALÝZA KONKURENČNÍHO PROSTŘEDÍ.....	43
3.3.1	Katalog sociálních služeb.....	43
3.3.2	Centrum denních služeb	44
3.3.3	Domovy pro seniory	44
3.3.4	Domovy se zvláštním režimem	45
3.3.5	Pečovatelská služba.....	46
3.4	SWOT ANALÝZA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO SENIORY.....	47
3.5	HODNOCENÍ VÝSLEDKU	49
3.6	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	50
3.6.1	Základní údaje	50
3.6.2	Vyhodnocení dotazníku.....	50
3.6.3	Závěrečné shrnutí dotazníku	53
4	PROJEKTOVÁ ČÁST	54
4.1	ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBNOSTI PROJEKTU	54
4.2	ZALOŽENÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	54
4.2.1	Výhody právní formy občanského sdružení.....	54
4.3	POSTUP PŘI ZALOŽENÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ.....	55
4.3.1	Přípravný výbor	55
4.3.2	Sepsání stanov	55
4.3.3	Registrace občanského sdružení - vznik	56
4.3.4	Ustavující členská schůze.....	57
4.4	POSLÁNÍ A CÍLE OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ.....	57
4.5	PŘEDMĚT ČINNOSTI DENNÍHO STACIONÁŘE	57
4.5.1	Základní činnosti denního stacionáře	58
4.5.2	Doplňkové služby.....	60

4.6	MÍSTO POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY	61
4.7	VYBAVENÍ OBJEKTU	62
4.8	PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ.....	63
4.9	SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI A OSTATNÍMI INSTITUCEMI.....	65
4.10	KLIENTI	66
4.11	ÚHRADY ZA SLUŽBY	66
4.12	ROZPOČET PROJEKTU.....	68
4.12.1	Předpokládané náklady.....	68
4.12.2	Předpokládané zdroje financování	69
4.13	ČASOVÝ HARMONOGRAM REALIZOVANÝCH ČINNOSTÍ.....	72
4.14	PUBLICITA A PROPAGACE	73
4.14.1	Webové stránky	73
4.14.2	Propagační materiály	73
4.14.3	Podpora informovanosti	74
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	78
	SEZNAM OBRÁZKŮ	79
	SEZNAM TABULEK.....	80
	SEZNAM PŘÍLOH.....	81

ÚVOD

V současné době se stále více skloňuje otázka stárnutí populace v České republice a s tím související problémy, ať už v oblasti ekonomické či sociální. Pro svou diplomovou práci jsem se zaměřila na možnost založení a fungování neziskové organizace, zaměřující se především na poskytování sociální péče seniorům. V žádné demokratické společnosti nechybí neziskový sektor, žádný vyspělý stát si nemůže nevšímat a nepomáhat těm, kteří jeho pomoc potřebují. Domnívám se, že toto téma je a bude stále aktuální a je nutností se na základě nepříznivých demografických prognóz na tuto situaci připravit. Toto téma jsem si zvolila také z důvodu profesního. Téměř 10 let pracuji na Finančním úřadě ve Zlíně, oddělení dotací a má práce spočívá především v kontrole dodržování rozpočtové kázně u prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu. Převážná část kontrolovaných subjektů je právě z neziskového sektoru. Myslím si, že nahlédnutí do této oblasti z druhé strany a zjištění potřebných informací nutných k založení takové organizace může pozitivně ovlivnit můj náhled na tyto organizace a rozšířit tak znalosti a dovednosti v této oblasti.

Část mé práce je zaměřena na definování neziskového sektoru, popsání a charakteristiku nejčastějších typů nestátních neziskových organizací a jejich právní vymezení. V další části se chci zaměřit na systém poskytování sociálních služeb, podle současné právní úpravy. Od roku 2007 je v platnosti nový zákon o sociálních službách, který zavádí nové pojmy a nové podmínky při poskytování sociálních služeb.

Praktická část je rozdělena na analytickou a projektovou část. Mou snahou je rozebrat současnou situaci v počtu obyvatel a struktuře obyvatel podle věku na území města Zlína a prognózu vývoje počtu obyvatel až do roku 2065. Následně chci analyzovat a vyhodnotit současnou situaci v poskytování sociálních služeb seniorům ve městě Zlíně a v neposlední řadě se chci zaměřit na informovanost a názory občanů v oblasti sociálních služeb pro seniory. Bude vytvořen dotazník, který bude přílohou této práce. Dotazník bude předložen občanům, kteří budou mít možnost vyjádřit se, zda jsou spokojeni s úrovní sociálních služeb, jak jsou informovaní o možnostech využít sociální služby a jakou formu sociální péče preferují. Věřím, že názory občanů z dotazníku pomůžou k objektivnímu vyhodnocení současné situace v oblasti sociálních zařízení.

Na základě vyhodnocení všech dostupných informací o demografickém vývoji na území města, o konkurenčním prostředí a o potencionálních zákaznících resp. klientech bude

mým cílem navrhnout nejvhodnější řešení pro založení neziskového zařízení. Projektová část tedy bude vycházet z poznatků analytické části a bude zaměřena na projekt založení neziskového zařízení poskytujícího sociální péči seniorům. Projekt bude mimo jiné obsahovat poslání organizace, popis hlavních cílů, časový harmonogram, popis činnosti, rozpočet, personální zajištění, místo poskytování sociálních služeb, publicitu a propagaci zařízení.

V teoretické části bude využita především metoda deskripce současného stavu v oblasti neziskových organizací a v oblasti poskytování sociálních služeb s kombinací rešerše. Informace budou čerpány především z odborné literatury, zákonů a internetových zdrojů. V praktické části budou využity především analytické metody, zejména socioekonomická analýza, analýza klíčových aktérů a SWOT analýza současného stavu v oblasti poskytování sociálních služeb pro seniory. Budou také využity metody terénního výzkumu, jako je dotazník, pozorování a rozhovor.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOUČASNÝ STAV A PRÁVNÍ ÚPRAVA NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

1.1 Neziskový sektor

Neziskovým sektorem jsou myšleny všechny neziskové organizace, které mají za cíl být veřejně prospěšnými. Neziskový sektor hraje ve společnosti důležitou roli a má pro společnost několik výhod. Dává možnosti pro vlastní iniciativu jednotlivým občanům a ti pak mohou zakládat jakékoliv organizace, jejichž činnost je v souladu s ústavou, čímž mohou být zajištěny i takové činnosti, o které se stát z různých důvodů nestará. Neziskový sektor má možnost poznávat různé potřeby přímo mezi občany a zaplnit tak mezery ve společnosti, o které se nezajímají podnikatelé ani stát. V neposlední řadě neziskové organizace s množstvím nejruznějších spolků, profesních asociací a organizací také zajišťují demokratický vývoj ve společnosti.

1.2 Základní vlastnosti neziskového sektoru

V současné době neexistuje jednotná metodika a charakteristika pro neziskový sektor a organizace, které v tomto sektoru působí. Mezi nejčastější obecné rysy patří členění podle definičních vlastností neziskového sektoru. Existuje mezinárodně uznávaná charakteristika nestátních neziskových organizací, podle níž jsou neziskové organizace:

- do určité míry institucionalizované, to znamená, že v nich musí být přítomna formální organizovanost.
- mají soukromoprávní povahu, tj. institucionálně jsou oddělené od státní správy. To znamená, že ve vedení těchto organizací nemohou být státní úředníci a organizace se tak nemohou dostat k významné státní podpoře, i když financování z veřejných zdrojů je dovoleno.
- nerozdělují zisk, což znamená, že nevracejí ani nerozdělují případný zisk ze své činnosti svým vlastníkům či správcům. Pokud organizace dosáhne zisku, musí tento zisk být opětovně použit na cíle dané posláním organizace.

- samosprávné, autonomní, tj. jsou schopny řídit sama sebe. Neziskové organizace mají svá vlastní interní pravidla a nejsou nijak ovládány zvenčí.
- dobrovolné, tj. užívající v jisté rozumné míře dobrovolnou účast na svých činnostech, a to buď při výkonu vlastních činností organizace, nebo při řízení jejich záležitostí. To neznamena, že většina příjmů plyne od dobrovolných dárců. Jako určitý znak dobrovolnosti stačí jakýkoli dobrovolný prvek v organizaci.¹

1.3 Neziskové organizace

Nezisková organizace jako pojem není v České republice definována žádným právním předpisem. Částečně jsou neziskové organizace hromadně řešeny v zákoně o daních z příjmů, avšak bez bližšího vysvětlení. V zákoně je uveden výčet neziskových organizací, avšak všechny subjekty jsou definovány jako jedna skupina.

Neziskové jsou organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, jak je konstatováno v zákoně o daních z příjmů, na nějž odkazují i ostatní daňové zákony. Jsou to organizace, o jejichž činnost je jiný zájem, ať už státu, společnosti nebo určité skupiny lidí. Jsou založeny za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Je zde kladen větší důraz na důležitost výsledků hlavního poslání, přičemž výše příjmů z něj stojí obvykle až na druhém místě. Tyto organizace nemusí být vždy nutně neziskové, i když nejsou zřízeny proto, aby zisku dosahovaly².

Společná charakteristika neziskových organizací je taková, že se jedná o právnické osoby, které jsou vedeny Českým statistickým úřadem v seznamu ekonomických subjektů a mají přiděleno identifikační číslo. Neziskové organizace jsou zakládány podle různých právních předpisů, mají svého zřizovatele a podléhají registraci na určených místech podle zákona, kterým jsou zřízeny.

---

¹ BOUKAL, P. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. str. 8-9

² RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace vznik účetnictví daně*. 9. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2007. str. 6

1.4 Obecné principy – právní úprava sdružování

Ústavně právní rámec práva na sdružování je dán zejména ustanovením čl. 20 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením předsednictva České národní rady pod č. 2/1993 Sb. Dle odstavce 1 citovaného ustanovení: „Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.“³

V zákoně je psáno, že každý člověk má právo zřizovat sdružení, organizace, sportovní kluby a svazy, politické strany a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace a seskupovat se v nich. Sdružení je možno vytvořit jak fyzickou, tak i právnickou osobou. K tomu, aby bylo sdružovací právo chráněno, je v zákoně přímo určeno, že nikdo nemůže být nikým přinucen ke sdružování proti své vůli, ani k členství ve sdruženích nebo k podílu na jejich aktivitách. Nikdo nesmí být poškozen tím, že se sdružuje, že je účastníkem sdružení, že se podílí na jeho aktivitách nebo jej podporuje, anebo že stojí mimo ně. Každý člen jakéhokoliv sdružení má ze zákona nárok kdykoliv svobodně zrušit své členství.

Zákon zároveň i omezuje – v mezích ústavních limitů – sdružovací právo, když stanoví, že nejsou dovolena sdružení, jejichž cílem je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony. Dále nejsou dovolena sdružení, která sledují dosahování svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony.⁴

---

³ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

⁴ KOČÍ, P. a kol. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. str. 4

1.5 Členění neziskových organizací

Všechny jednotky, které nebyly založeny za účelem dosahování zisku, je možné rozdělit do dvou základních kategorií:

1. Organizace zřizované státem nebo územními samosprávnými celky.

Do této kategorie se řadí organizační složky státu, územní samosprávné celky a jimi zřizované příspěvkové organizace.

2. Ostatní nevýdělečné organizace.

Jedná se o nevýdělečné organizace, které nebyly založeny státem ani územními samosprávnými celky, ale vznikly na základě zvláštních zákonů. Jedná se zejména o tyto nevýdělečné organizace:

- Občanská sdružení
- Politické strany a politická hnutí
- Círky a náboženské společnosti
- Obecně prospěšné společnosti
- Zájmová sdružení právnických osob
- Organizace s mezinárodním prvkem
- Nadace a nadační fondy
- Společenství vlastníků jednotek
- Veřejné vysoké školy
- Jiné účetní jednotky, které nebyly založeny a zřízeny za účelem podnikání
- Veřejné výzkumné instituce⁵

---

⁵ KOČÍ, P. a kol. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. str. XIII

1.6 Nestátní neziskové organizace

V této kapitole jsou blíže popsány nejčastější typy nestátních neziskových organizací.

1.6.1 Občanská sdružení

Právní úprava:

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

Občanské sdružení je samostatnou právnickou osobou. Tato forma neziskového subjektu je hojně využívána při činnosti sportovních klubů, zájmových sdružení, ekologických hnutí a dalších, a to zejména s ohledem na flexibilitu právní úpravy vzniku a fungování tohoto subjektu. Výhodou je též nízká ekonomická náročnost vzhledem ke skutečnosti, že při vzniku sdružení nejsou zákonem vyžadovány žádné majetkové vklady a registrační řízení není zpoplatněno.⁶

Občanské sdružení je právnickou osobou s právní subjektivitou, která vzniká na základě registrace, jež provádí ministerstvo vnitra. Návrh na registraci musí podat nejméně 3 občané, kteří tvoří přípravný výbor. Současně je sdružení evidováno na Českém statistickém úřadě. Členy občanského sdružení mohou být fyzické i právnické osoby.

Základním dokumentem občanského sdružení jsou stanovy, které se připojují k návrhu na registraci. Ve stanovách musí být uveden název sdružení, sídlo sdružení, cíl činnosti, orgány sdružení, ustanovení o organizačních jednotkách a zásady hospodaření.

Občanská sdružení používají různé zdroje financování své činnosti. Zdrojem mohou být výnosy z vlastního majetku a vlastních činností, dotace ze státního rozpočtu a místních samospráv vybírané členské příspěvky a dary právnických a fyzických osob.

---

⁶ KOČÍ, P. a kol. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. str. 5

Zákon o sdružování občanů upravuje i zánik občanského sdružení. To může zaniknout dobrovolně rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením, případně pravomocným rozhodnutím ministerstva vnitra.⁷

1.6.2 Obecně prospěšné společnosti

Právní úprava:

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů

Obecně prospěšná společnost jako nová forma právnické osoby existuje v České republice od účinnosti zákona o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, tj. od 1. 1. 1996. Obecně prospěšná společnost (o.p.s.) je právnickou osobou a má právní subjektivitu a způsobilost k právním úkonům. Mohou ji založit fyzické či právnické osoby, ale také stát.⁸

V případě více zakladatelů je nutné pro založení o.p.s. uzavřít zakládací smlouvu, u založení o.p.s. jediným zakladatelem je nutné sepsat zakládací listinu. V zákoně o obecně prospěšných společnostech jsou vyjmenovány závazné náležitosti zakládací smlouvy i zakládací listiny, bez kterých by byla zakládací smlouva a listina považována za neplatný právní akt a o.p.s. by nebyla vůbec založena.

Společnost poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených podmínek. Hospodářský výsledek, resp. zisk musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla o.p.s. založena a nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců.

Obecně prospěšnými službami lze rozumět takové služby, jež směřují k dosažení obecného blaha zejména na poli humanitárním, kulturním, ekologickém, sociální péče, sportu, tělovýchovy, vědy, vzdělávání, zdravotnictví, ochrany života, zdraví osob a ochrany zvířat.⁹

---

⁷ NOVOTNÝ, J. a kol. *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2006. str. 86

⁸ Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů

⁹ KOČÍ, P. a kol. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. str. 32

1.6.3 Nadace a nadační fondy

Právní úprava:

Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů

Nadace a nadační fondy jsou účelová sdružení majetku zřízená a vzniklá pro dosahování obecně prospěšných cílů. Obecně prospěšným cílem je zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu. Nadace a nadační fondy jsou právnickou osobou.¹⁰

Nadace či nadační fondy jsou zřizovány písemnou smlouvou v případě více zřizovatelů či zakládací listinou, pokud je jen jeden zřizovatel nebo případně závěti, což je tzv. nadační listina. Nadační listina, nejde-li o závěť, obsahuje název a sídlo nadace nebo nadačního fondu, údaje o zřizovatelích, účel, pro který se zřizuje, hodnotu majetkového vkladu, počet členů správní a dozorčí rady a údaje o jednotlivých členech, stanovení pravidla pro omezení nákladů, určení osoby, která spravuje majetkové vklady a podmínky pro poskytování nadačních příspěvků.

Nadace nebo nadační fond vznikají zápisem do nadačního rejstříku, který vede soud k tomuto účelu určený zvláštním zákonem. Návrh na zápis do rejstříku podává zřizovatel či vykonavatel závěti. Do 30 dnů ode dne vzniku nadace nebo nadačního fondu musí vydat správní rada statut, jež upravuje postup pro jednání orgánů nadace nebo nadačního fondu, podmínky pro poskytování nadačních příspěvků případně osoby, kterým je lze poskytovat. Ve statutu je také uvedeno, jakým způsobem se nadační příspěvky poskytují.

Majetek nadace tvoří nadační jmění a ostatní majetek nadace. Nadace používá k dosahování účelu, pro který byla zřízena, výnosů z nadačního jmění a ostatní majetek nadace. Nadační jmění je peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů a nadačních darů zapsaných v nadačním rejstříku. Nadační fond používá k dosahování účelu, pro který byl zřízen, všechn svůj majetek.¹¹

---

¹⁰ Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ KOČÍ, P. a kol. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. str. 64

Hodnota nadačního jmění musí být vyšší než 500.000,- Kč po celou dobu trvání nadace. Jmění může být tvořeno peněžními prostředky, movitým či nemovitým majetkem, cennými papíry a jinými majetkovými právy, které nejsou vázána zástavním právem. Majetek musí být použit v souladu s podmínkami uvedenými ve statutu nebo nadační listině pouze jako nadační příspěvek nebo k úhradě nákladů souvisejících s provozem nadace či nadačního fondu. Stejně tak osoba, které byl příspěvek poskytnut, jej musí použít na stanovený účel a v souladu s podmínkami nadace a na požádání prokázat účel a způsob užití příspěvku.

1.6.4 Církvě a náboženské společnosti

Právní úprava:

Zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů.

Církví a náboženskou společností se rozumí dobrovolné sdružení osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby. Zákon nedělá rozdíly v postavení mezi církvemi a náboženskými společnostmi. Záleží tedy pouze na vůli zakládajících subjektů, zda založí církev či náboženskou společnost.¹²

Církev a náboženské společnosti je právnickou osobou, vzniká dobrovolným sdružením fyzických osob a je registrována na ministerstvu kultury. Návrh na registraci podávají nejméně 3 osoby, tzv. přípravný výbor, který určí, kdo z jeho členů bude jednat jménem přípravného výboru. Základní dokument, který musí být předložen při registraci, obsahuje název církve a náboženské společnosti, poslání, sídlo, označení orgánu, který jedná jeho jménem včetně osobních údajů členů, organizační strukturu, způsob ustavování a odvolávání duchovních, způsob schvalování změn základního dokumentu, začlenění do struktur mimo území ČR, zásady hospodaření, způsob naložení s likvidačním zůstatkem a práva a povinnosti osob hlásících se k církvi a náboženské společnosti.

---

¹² KOČÍ, P. a kol. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. str. 74

1.6.5 Obchodní společnosti založené za jiným než podnikatelským účelem

Právní předpisy:

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Některé obchodní společnosti, zejména společnost s ručením omezeným a akciová společnost nemusejí být vždy založeny jen za účelem podnikání. Také družstvo může být zřízeno za jiným účelem, např. zajišťování hospodářských či sociálních potřeb svých členů. Ve skutečnosti však není zakládání obchodních společností za jiným než podnikatelským účelem příliš rozšířené. Nevýhodou mohou být vyšší náklady při zakládání obchodních společností a také povinné vytváření základního kapitálu.

Všechny obchodní společnosti bez ohledu na to, za jakým účelem byly založeny, se zapisují do obchodního rejstříku.

1.7 Cíle neziskových organizací

Cíle neziskové organizace jsou vyvozeny z jejího poslání, a myslí se jimi stav, ke kterému by se mělo dospět za určité období. Cíle je nutné definovat jasně a pochopitelně. Je nezbytné, aby byly orientované na specifické skupiny, specifický trh. Cíle, kterých je možno dosáhnout, lze určit skutečně jen tehdy, pokud organizace má dostatečné informace o svých klientech – ať už se jedná o církev, školu, nemocnici či sportovní klub nebo jinou organizaci.

Cíle neziskových organizací mohou být členěny podle různých kritérií, jako například:

- Kriterium funkce: cíle primárních funkcí, cíle sekundárních funkcí
- Kriterium času: cíle dlouhodobé (10-15 let), cíle střednědobé (3-10 let), cíle krátkodobé (pod 3 roky), cíle operativní.
- Kriterium adresnosti, kde jsou cíle členěny podle jednotlivých organizačních útvarů až po jednotlivé pracovníky.¹³

---

¹³ REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vydání. Praha: EKOPRESS, 2007. str. 37-38

1.8 Vnitřní právní prostředí NNO

1.8.1 Organizační řád

Charakterizuje aktivity, úkoly a odpovědnost jednotlivých organizačních částí a spojitosti mezi nimi, jako např. nadřízenost, podřízenost, součinnost a informační postupy. Organizační řád by měl být rozepsán až do charakteristiky pracovní náplně jednotlivých pracovníků.

Přílohou organizačního řádu obvykle bývá organizační schéma, což je jasné grafické znázornění organizačního řádu neziskových organizací, které by mělo být rozkresleno až do konkrétních pracovních pozic.

Další součástí organizačního by měly být tabulky, které přiřazují k jednotlivým pracovním funkcím požadovanou kvalifikaci a platové zařazení.

1.8.2 Doporučené vnitřní předpisy NNO

Na základě zkušeností, lze doporučit, že je velmi vhodné zpracovat i některé z následujících vnitřních předpisů:

- Personální a mzdový předpis
- Ekonomický předpis
- Používání služebních vozidel
- Provozní řád objektu

a další předpisy dle uvážení a potřeby organizace.¹⁴

---

¹⁴ ŘÍZENÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE. *Řízení neziskových organizací. Sborník vybraných materiálů specializačního kurzu.* Praha: AGNES, 1999. str. 11

1.9 Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace je stálým poradním, iniciativním a koordinačním orgánem vlády České republiky v oblasti nestátních neziskových organizací. Rada byla zřízena usnesením vlády z 10. června 1992 č. 428 jako Rada pro nadace, usnesením vlády z 30. března 1998 č. 223 byla poté transformována na Radu vlády pro nestátní neziskové organizace.¹⁵

Hlavní činností Rady je předkládat vládě podklady, které se týkají nestátních neziskových organizací a tvoří vhodné podmínky pro jejich další fungování a aktivity.

Rada má za cíl plnit především tyto úkoly:

- sleduje a iniciuje nové právní předpisy, které se týkají aktivit NNO a upravují jejich pozici. Rada také připomínkuje návrhy právních úprav.
- iniciuje a hodnotí vládní a legislativní nařízení vztahující se k činnosti NNO a předkládá podklady a stanoviska pro rozhodování vlády.
- koordinuje součinnost mezi ministerstvy, kraji, obcemi a jinými orgány státní správy v oblasti posílení činnosti NNO, včetně možného čerpání dotací z veřejných rozpočtů
- sleduje, vyhodnocuje a informuje o postavení NNO v rámci Evropské unie a o finančních zdrojích a spolupracuje se správními úřady, které odpovídají za čerpání finančních prostředků EU v ČR.
- v součinnosti se všemi hlavními institucemi na NNO poskytuje informace o politických opatřeních a o NNO, především vyhodnocuje a informuje o poskytnutých dotacích ze státního rozpočtu a podílí se na tvorbě a provozu veřejně přístupného informačního systému o NNO při Centrální evidenci dotací ze státního rozpočtu.

---

¹⁵ Rada vlády pro nestátní neziskové organizace [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupný na WWW:

<<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnno/zakladni-informace-767/>>.

- poskytuje informace vládě a spolupracuje s ministerstvem financí o využití prostředků Nadačního investičního fondu, jež byly na základě usnesení Poslanecké sněmovny rozčleněny do nadačního jmění určených nadací.

2 SYSTÉM POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

2.1 Právní úprava

Dne 1. 1. 2007 nabyl účinnosti nový zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Tento zákon přinesl podstatné změny v celém systému sociálních služeb. Došlo ke změně jak ve způsobu finančního zabezpečení osob v nepříznivé sociální situaci, tak ve vymezení druhů, forem a podmínek poskytování sociálních služeb. K zákonu byla vydána prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Smyslem zákona je hájit práva občanů, kteří jsou z různých důvodů znevýhodnění v prosazování svých zájmů. Zákon definuje mimo práv a povinností jedinců také práva a povinnosti obcí, krajů, státu a také poskytovatelů sociálních služeb.

Zákon především upravuje možnosti podpory zprostředkováním sociálních služeb a příspěvku na péči, řeší podmínky, za kterých lze vydat oprávnění pro poskytování sociálních služeb a zabývá se výkonem veřejné správy v oblasti sociálních služeb. Předmětem úpravy zákona jsou také podmínky pro výkon povolání sociálních pracovníků.

2.2 Základní zásady

Kterýkoliv člověk má právo na neplacené poskytnutí základního sociálního poradenství o způsobech řešení nepříznivé sociální situace nebo její prevence. Množství a podoba pomoci a podpory zprostředkované sociálními službami musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc se musí poskytovat na základě osobitě stanovených nároků jednotlivců, musí mít na osoby aktivní účinek, usnadňovat růst jejich nezávislosti, inspirovat je k aktivitám, které nepovedou k dalšímu zhoršování nepříznivé sociální situace a podněcovat jejich sociální začleňování. Snahou je, aby sociální služby byly poskytovány v dostatečné kvalitě, tak aby nedocházelo k porušování lidských práv a základních svobod.

2.3 Vymezení některých pojmů

sociální služba je činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení,

nepříznivá sociální situace je oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením

přírozené sociální prostředí je rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity,

sociální začleňování je proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný,

plán rozvoje sociálních služeb je výsledek procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis způsobu zpracování plánu, popis a analýza existujících zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.¹⁶

2.4 Sociální služby

Sociální služby představují činnosti napomáhající osobám řešit nepříznivou sociální situaci, do které se dostaly z důvodu věku nebo nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou

---

¹⁶ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společnostmi, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné osoby nebo z jiných vážných důvodů.¹⁷

Sociální služby zajišťují poskytovatelé sociálních služeb jednotlivým osobám, rodinám nebo skupinám obyvatel. Nejrozšířenější skupinou využívající sociální služby jsou především senioři, zdravotně postižení občané, rodiny s dětmi a také občané žijící na okraji společnosti.

Základní seznam jednotlivých druhů sociálních služeb je přímo uveden v zákoně a podrobnější obsah těchto služeb je popsán ve vyhlášce č. 505/2006 Sb. Základní činnosti při poskytování sociálních služeb jsou zejména pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování popřípadě přenocování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, sociální poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a zájmů při obstarávání osobních záležitostí, telefonická krizová pomoc, nácvik dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu a podporu vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností.

2.4.1 Základní druhy sociálních služeb

Sociální služby je možné rozdělit podle svého zaměření do 3 kategorií.

- sociální poradenství

Sociální poradenství lze obecně rozlišit na základní, které se poskytuje osobám pro překonání nepříznivé sociální situace podáním potřebných informací a odborné poradenství zaměřené na poskytování informací podle požadavků a potřeb jednotlivých skupin např. v poradnách pro seniory, manželských poradnách, poradnách pro osoby se zdravotním postižením. Všichni poskytovatelé služeb jsou povinni dle zákona zajistit základní poradenství. Sociální poradenství je poskytováno bezplatně, čímž je naplněna základní zásada uvedená v zákoně. „Každá osoba má nárok na

---

¹⁷ KRÁLOVÁ, J. *Sociální služby a příspěvek na péči*. 2. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2008. str. 9

bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení.“¹⁸

- služby sociální péče

Služby sociální péče pomáhají zajistit žadatelům služby soběstačnost s cílem zapojit se do běžného života, případně jim zabezpečit jistotu důstojného prostředí a zacházení. Služby je možné poskytovat jak v zařízeních k tomuto účelu zřízených, tak především v rodinném prostředí.

- služby sociální prevence

Služby sociální prevence mají za cíl pomoci ohroženým osobám před sociálním vyloučením ze společnosti a současně tak chránit společnost před působením nežádoucích sociálně patologických jevů.

2.4.2 Formy poskytování sociálních služeb

Zákon vymezuje sociální služby, které lze poskytovat jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. Pobytovými službami se rozumí služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. Ambulantními službami se rozumí služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování. Terénními službami se rozumí služby, které jsou osobě poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí.¹⁹

2.4.3 Zařízení sociálních služeb

Zákon taxativně vymezuje tato zařízení, ve kterých budou poskytovány sociální služby:

- centra denních služeb,
- denní stacionáře,
- týdenní stacionáře,
- domovy pro osoby se zdravotním postižením,

---

¹⁸ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, §2

¹⁹ KRÁLOVÁ, J. *Sociální služby a příspěvek na péči*. 2. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2008. str. 61

- domovy pro seniory,
- domovy se zvláštním režimem,
- chráněné bydlení,
- azylové domy,
- domy na půl cesty,
- zařízení pro krizovou pomoc,
- nízkoprahová denní centra,
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- noclehárny,
- terapeutické komunity,
- sociální poradny,
- sociálně terapeutické dílny,
- centra sociálně rehabilitačních služeb,
- pracoviště rané péče,
- intervenční centra,
- zařízení následné péče.

2.4.4 Informace o sociálních službách

Poučení o sociálních službách, jejich poskytovatelích a podmínkách pro získání nároku na poskytnutí sociálních služeb je možno dostat např. na městských, obecních a krajských úřadech (odbor sociálních věcí), v občanských nebo ostatních specializovaných poradnách nebo rovnou u poskytovatelů sociálních služeb.

2.4.5 Žádost o sociální službu

O poskytnutí sociální služby občan musí většinou sám požádat. Pro některé druhy sociálních služeb vystavují obce a kraje rozhodnutí o poskytnutí služby, a to ve správním řízení. Jde především o pečovatelskou službu a pobytové služby v domovech pro seniory a pro

osoby se zdravotním postižením. Jestliže je poskytovatelem sociální služby nestátní nezisková organizace, sepisuje její uživatel s poskytovatelem smlouvu. V rozhodnutí, respektive smlouvě, musí být rovněž peněžní spoluúčast uživatele na úhradě nákladů za poskytnutí sociální služby.

2.5 Příspěvek na péči

Osobám v nepříznivé sociální situaci vzniká dle zákona o sociálních službách oprávnění na novou dávku a to příspěvek na péči. Tento příspěvek je dávka ze státního rozpočtu a umožňuje zajistit požadovanou pomoc prostřednictvím poskytovaných služeb osobám v domácím prostředí nebo v zařízeních sociálních služeb a to buď v rámci rodiny, nebo prostřednictvím poskytovatele sociálních služeb.

Oprávnění pro získání příspěvku na péči má člověk, jenž potřebuje pomoc při péči o svou osobu z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok, a který omezuje duševní, smyslové nebo fyzické schopnosti a má vliv na péči o vlastní osobu a soběstačnost.²⁰

Na základě tohoto zdravotního stavu jsou osoby začleněny do některého stupně závislosti, do kterého jsou zařazeny podle schopností zvládat úkony stanovené v zákoně a v prováděcí vyhlášce. Podle úkonů, při kterých potřebují osoby dohled nebo pomoc se dělí tyto stupně závislosti.

- Stupeň I (lehká závislost)
- Stupeň II (středně těžká závislost)
- Stupeň III (těžká závislost)
- Stupeň IV (úplná závislost)

---

²⁰ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Na základě stupně závislosti a podle věku se přiznává osobám příspěvek na péči, který je přiznán každý měsíc osobám nad 18 let v těchto částkách:

- 2 000 Kč, v případě lehké závislosti
- 4 000 Kč, v případě středně těžké závislosti
- 8 000 Kč, v případě těžké závislosti
- 11 000 Kč, v případě úplné závislosti

Právo na příspěvek vznikne podáním žádosti o přiznání příspěvku, nebo zahájení řízení z moci úřední při splnění podmínek na příspěvek. Příspěvek nelze přiznat před datem podání žádosti. Příspěvek vyplácí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa trvalého bydliště osoby žádající o příspěvek.

Na příspěvek na péči a na poskytnutí sociálních služeb, mají při dodržení podmínek vymezených v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, nárok:

- osoby, které jsou na území České republiky hlášeny k trvalému pobytu,
- osoby, kterým byl udělen azyl,
- občané členského státu Evropské unie, jestliže jsou nahlášeni k pobytu na území České republiky po období delší než 3 měsíce a za stejných podmínek i rodinní příslušníci občana členského státu Evropské unie,
- cizinci, kteří jsou vlastníky oprávnění k trvalému pobytu a cizinci, kteří jsou držiteli oprávnění k dlouhodobému pobytu na území České republiky po dobu delší než 3 měsíce.

2.6 Poskytovatelé sociálních služeb

Poskytovatelem sociální služby jsou dle § 6 zákona o sociálních službách územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu. Za poskytovatele sociálních služeb naopak nelze považovat rodinné příslušníky ani jiné osoby pečující o své blízké v domácím prostředí. Stejně tak není poskytovatelem sociální služby subjekt, který není registrován jako poskytovatel sociálních služeb ve smyslu zákona.

2.6.1 Registr poskytovatelů sociálních služeb

Na poskytování sociálních služeb je nutné mít oprávnění, které vzniká na základě rozhodnutí o registraci. Registrujícím orgánem pověřeným k vydání rozhodnutí je krajský úřad případně Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud je samo zřizovatelem.

Ze zákona je povinností krajského úřadu vést registr poskytovatelů sociálních služeb v listinné podobě. V elektronické podobě je správcem registru Ministerstvo práce a sociálních věcí. Část tohoto registru je veřejným seznamem a je dostupný na internetových stránkách MPSV. Registr představuje aktuální seznam poskytovatelů sociálních služeb a lze z něj získat veškeré údaje podle jednotlivých poskytovatelů, druhů sociálních služeb a podle území, kde je služba poskytována.

2.7 Sociální služby a MPSV

Velkou roli v oblasti sociálních služeb hraje také MPSV, jehož úkolem je příprava právních předpisů a dlouhodobých systémových opatření. Snahou ministerstva je také to, aby docházelo ke zvyšování kvality poskytovaných služeb. Ministerstvo podporuje zvyšování odbornosti poskytovatelů služeb a klade velký důraz na ochranu práv uživatelů služeb. Mezi další úkoly patří zjišťování potřeb občanů a na základě výsledků plánovat v jednotlivých obcích a krajích potřebnou síť sociálních služeb. V neposlední řadě je také snahou ministerstva podpora občanských aktivit v neziskovém sektoru především formou poskytovaných dotací na provoz a rozvoj sociálních služeb.

2.8 Financování sociálních služeb

Otázka financování sociálních služeb je řešena přímo zákonem o sociálních službách. Sociální služby mohou být financovány prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu, ale také dotacemi z rozpočtu kraje či obce. Dotace ze státního rozpočtu poskytuje ministerstvo práce a sociálních věcí a ve zvláštních případech, kdy se jedná o poskytování služeb válečným veteránům, se podílí na financování také ministerstvo obrany. Je však nutno zdůraznit, že na poskytnutí dotace není právní nárok. Dotace musí být poskytovány v souladu se záko-

nem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Žádost o poskytnutí dotace se podává prostřednictvím krajského úřadu, stejně tak jako vyúčtování dotace. Dotace ze státního rozpočtu jsou přiznány poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru. Dotace jsou poskytovány na zabezpečení financování běžných výdajů, které souvisí s poskytováním sociálních služeb.

Dotace jsou poskytovány zejména na tyto činnosti:

- na podporu sociálních služeb, které mají celostátní či nadnárodní charakter
- na činnosti, které mají rozvojovou povahu, zejména na vzdělávání pracovníků v sociálních službách, na podporu kvality sociálních služeb a na zpracování střednědobých plánů krajů a plánů obcí v oblasti sociálních služeb
- v případě mimořádných situací (mimořádnou situací se rozumí zejména živelní pohroma, požár, ekologická nebo průmyslová havárie).²¹

Na financování těchto činností lze využít také prostředky poskytnuté na financování programů v rámci Strukturálních fondů evropské unie.

2.9 Úhrada nákladů za sociální služby

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách přímo stanovuje, které sociální služby jsou poskytovány bez úhrady nákladů a které služby za úhradu nákladů.

Konkrétní instrukce o tom, které služby jsou placené a jaké jsou částky za poskytnutí jednotlivých služeb, poskytuje přímo provozovatel služby. Cena za poskytnuté služby, včetně rozepsání na konkrétní položky a způsobu placení je také nezbytnou součástí smlouvy uzavřené mezi uživatelem a poskytovatelem služby.

Při určování ceny za jednotlivé sociální služby nesmí poskytovatel překročit její maximální hodnotu, která je pro konkrétní služby dána v prováděcí vyhlášce k zákonu. Zákon dále

---

²¹ KRÁLOVÁ, J. *Sociální služby a příspěvek na péči*. 2. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2008. str. 160

stanovuje minimální zůstatek příjmu osob. To znamená, že po zaplacení za ubytování a jídlo při poskytování pobytových služeb v týdenních stacionářích musí osobě zůstat alespoň 25% jejího příjmu. Při pobytu v ostatních pobytových zařízeních sociálních služeb je to minimálně 15% jejího příjmu.

2.9.1 Sociální služby poskytované bez úhrady

V zákoně jsou vyjmenovány služby poskytované bez úhrady, jsou to: telefonická krizová péče, krizová pomoc, sociální poradenství, tlumočnické služby, sociálně aktivizační služby pro seniora a osoby se zdravotním postižením, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, raná péče, terénní programy, sociální služby v kontaktních centrech a nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež, služby nízkoprahových denních center, služby následné péče (v případě, že mají formu pobytovou se hradí ubytování a dodání stravy), sociální rehabilitace (v případě, že se jedná o pobytovou formu, se hradí ubytování a strava), služby sociálně terapeutických dílen (s výjimkou v případě dodání jídla, které je za úhradu), sociální služby poskytované v intervenčních centrech.

2.9.2 Sociální služby poskytované za úhradu

Stejně tak jsou v zákoně uvedeny služby poskytované za úhradu, je to: podpora samostatného bydlení, tísňová péče, pečovatelská služba (existují výjimky, kdy je bez úhrady), osobní asistence, odlehčovací služby, průvodcovské a předčitatelské služby, služby denních stacionářů, služby center denních služeb, sociální služby poskytované v pobytových zařízeních jako jsou domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, týdenní stacionáře, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče, azylových domech, domech na půl cesty, terapeutických komunitách.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OBLASTI PÉČE O SENIORY VE MĚSTĚ ZLÍNĚ

Cílem této kapitoly je zjistit, jaká je v současné době nabídka sociálních služeb pro seniory ve městě Zlíně. Pro zjištění těchto údajů byly použity informace z registru poskytovatelů sociálních služeb dostupné z internetových stránek ministerstva práce a sociálních věcí a z katalogu poskytovatelů vedených v seznamu vydávaném Krajským úřadem Zlínského kraje. Dalším cílem je také zjistit vývoj demografické situace ve městě a zájem potenciálních zákazníků o sociální služby. Tyto údaje jsou zjišťovány ze statistických údajů Českého statistického úřadu a z průzkumu prováděného formou dotazníku.

Tyto informace jsou potřebné pro založení nové organizace.

3.1 Charakteristika území města Zlína

Zlín je krajským městem Zlínského kraje a obcí s rozšířenou působností. Leží v údolí řeky Dřevnice na rozhraní Hostýnských a Vizovických vrchů a rozkládá se na území o rozloze 11 885 km² v nadmořské výšce 230 m. V obci je evidováno 16 částí obcí a to Chlum, Jaroslavice, Klečůvka, Kostelec, Kudlov, Lhotka, Louky, Lužkovice, Malenovice, Mladcová, Prštné, Příluky, Salaš, Štípa, Velíková a Zlín.

Ve městě žije podle statistických údajů z roku 2009 celkem 75 860 obyvatel.

3.2 Demografická struktura obyvatelstva

Pro založení organizace zaměřené na péči o seniory je nutné také prozkoumat prostředí města Zlín z pohledu demografické struktury a z hlediska potřeb a požadavků potenciálních klientů.

Z tohoto důvodu je hlavním sledovaným ukazatelem demografické statistiky obyvatelstvo. Tyto údaje jsou dostupné na stránkách Českého statistického úřadu, který vychází z pravidelně prováděného sčítání lidu, domů a bytů a na tyto údaje následně navazující statistická hlášení o aktuálních změnách v počtu narozených dětí, úmrtí, sňatcích, rozvozech a stěhování. Tyto informace jsou povinny poskytovat Českému statistickému úřadu

zákonem určené zpravodajské složky, jako jsou matriky, soudy, ohlašovny pobytu a cizinecká a zahraniční policie.

3.2.1 Vývoj obyvatel ve Zlíně

Tab. 1. Počty obyvatel Zlína při jednotlivých sčítáních

Počet obyvatel při jednotlivých sčítáních							
Město/rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
Zlín	10 703	11 172	11 295	11 824	12 912	14 470	34 348
Město/rok	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2009
Zlín	61 022	63 038	70 252	83 978	84 887	80 851	75 714

Zdroj: ČSÚ

Ze statistických údajů je zcela zřejmý historický vývoj města. Zlín byl malé město, kdy počet obyvatel jen mírně rostl a v roce 1921 měl podle sčítání lidu 14 470 obyvatel. V dalších letech došlo k jasnému nárůstu počtu obyvatel, což je zřejmé ze sčítání v letech 1930 a 1950. To bylo způsobeno největším rozvojem Baťových závodů, které měly tisíce zaměstnanců, jejichž počet stále rostl. Například v roce 1925 firma zaměstnávala 5200 osob a v roce 1931 už to bylo 29500 osob. Po válce už Baťovy závody pomalu upadaly, přesto se počet obyvatel Zlína nadále zvyšoval. Další výrazné nárůsty počtu lidí patrně ze sčítání v letech 1970 a 1980, byly způsobeny přírůstky v jednotlivých městských částech, ale především administrativním připojováním okolních obcí.

Naopak v roce 1990 odtržením městských částí Lhoty, Lípy a Tečovic začalo snižování počtu obyvatel. To pokračovalo v dalších letech vznikem samostatné obce Karlovice, Březnice, Ostraty a naposledy 1. 1. 2009, kdy došlo k oddělení městské části Želechovice. Tyto úbytky obyvatel byly zvýrazněny přirozeným poklesem obyvatelstva, kdy více lidí umíralo, než se rodilo a záporným migračním saldem. Z důvodu stále se zvyšujícího počtu narozených dětí se hodnota celkového úbytky pořád snižuje.

Významným demografickým indikátorem je pohyb obyvatelstva, který je představován pohybem přirozeným, to je rozením a umíráním a pohybem mechanickým, čili migrací.

3.2.2 Přehled pohybu obyvatelstva ve Zlíně v letech 1971 – 2009

Tab. 2. Pohyb obyvatelstva ve Zlíně v letech 1971 až 2009

Rok	Stav k 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační přírůstek	Celkový přírůstek	Stav k 31.12.
1971	65 002	1 014	499	1 635	1 544	91	606	65 608
1972	65 608	1 128	493	1 317	1 278	39	674	66 282
1973	66 282	1 186	519	1 634	1 746	-112	555	66 837
1974	66 837	1 290	551	1 755	1 214	541	1 280	68 117
1975	68 117	1 321	554	2 084	1 351	733	1 500	69 617
1976	69 617	1 439	612	1 939	1 253	686	1 513	79 285
1977	79 285	1 454	656	1 725	1 022	703	1 501	80 786
1978	80 786	1 427	672	1 422	1 074	348	1 103	81 889
1979	81 889	1 346	705	1 053	1 091	-38	603	82 492
1980	82 492	1 178	756	877	1 587	-710	-288	83 978
1981	83 969	1 192	827	1 111	1 524	-413	-48	83 921
1982	83 921	1 038	774	1 265	1 216	49	313	84 234
1983	84 234	1 027	847	1 388	1 098	290	470	84 704
1984	84 704	1 076	788	1 567	1 095	472	760	85 464
1985	85 464	1 082	831	1 585	1 030	555	806	86 270
1986	86 270	1 074	946	1 256	1 153	103	231	86 501
1987	86 501	988	868	1 103	1 102	1	121	86 622
1988	86 622	1 018	928	1 309	1 221	88	178	86 800
1989	86 800	978	830	1 463	1 271	192	340	87 140
1990	87 140	1 018	965	1 449	1 456	-7	46	87 186
1991	84 791	946	830	1 148	1 168	-20	96	84 887
1992	84 673	840	870	1 398	1 095	303	273	84 946
1993	83 824	781	843	1 104	1 072	32	-30	83 794
1994	83 794	722	887	889	1 057	-168	-333	83 461
1995	83 461	621	894	972	1 134	-162	-435	83 026
1996	83 026	607	861	887	1 069	-182	-436	82 590
1997	82 590	630	817	891	1 002	-111	-298	82 292
1998	82 292	624	866	938	1 137	-199	-441	81 851
1999	81 851	590	849	873	1 065	-192	-451	81 400
2000	81 400	648	845	821	963	-142	-339	81 061
2001	80 887	686	819	979	1 152	-173	-306	80 581
2002	80 581	648	772	1 057	1 673	-616	-740	79 841
2003	79 841	686	840	1 157	1 667	-510	-664	79 177
2004	79 177	681	828	1 141	1 572	-431	-578	78 599
2005	78 599	752	842	1 155	1 379	-224	-314	78 285
2006	78 285	796	822	1 241	1 378	-137	-163	78 122
2007	78 122	796	806	1 415	1 461	-46	-56	78 066
2008	78 066	882	852	1 170	1 463	-293	-263	77 803
2009	75 860	814	834	1 117	1 243	-126	-146	75 714

Zdroj: ČSÚ

Ze statistických údajů pohybu obyvatelstva je patrné, že počet narozených má od roku 1980 do roku 1999 až na nepatrné výkyvy klesající tendenci, kdy počet narozených dětí klesl až

na 590 za rok. Od roku 2000 se začíná počet narozených zvyšovat, což je způsobeno silnými ročníky z let 1975 až 1979, kdy se narodilo více jak 1300 dětí ročně.

Úmrtnost obyvatel se ve Zlíně drží od roku 1990 přibližně na stejných hodnotách.

Z tabulky je také patrné, že město Zlín má dlouhodobě záporný migrační přírůstek.

Tyto pohyby obyvatelstva, kdy počty nově narozených se většinou meziročně snižují, úmrtnost je stále na přibližně stejných hodnotách a migrační přírůstek je záporný, mají za následek pokles celkového počtu obyvatelstva ve Zlíně.

3.2.3 Věkové složení obyvatelstva

Tab. 3. Věkové složení obyvatelstva ve Zlíně podle pohlaví a pětiletých věkových skupin k 31. 12. 2008

Věk	Muži	Ženy	Obě pohlaví
Celkem	37 064	40 739	77 803
0	448	429	877
1 - 4	1 472	1 382	2 854
5 - 9	1 606	1 525	3 131
10 - 14	1 553	1 464	3 017
15 - 19	2 204	2 095	4 299
20 - 24	2 596	2 440	5 036
25 - 29	2 847	2 812	5 659
30 - 34	3 549	3 548	7 097
35 - 39	2 814	2 793	5 607
40 - 44	2 388	2 486	4 874
45 - 49	2 514	2 556	5 070
50 - 54	2 636	2 895	5 531
55 - 59	2 780	3 161	5 941
60 - 64	2 327	2 819	5 146
65 - 69	1 801	2 432	4 233
70 - 74	1 375	1 889	3 264
75 - 79	1 122	1 807	2 929
80 - 84	673	1 252	1 925
85 - 89	292	799	1 091
90 - 94	59	117	176
95+	8	38	46
0 - 14	5 079	4 800	9 879
15 - 64	26 655	27 605	54 260
65+	5 330	8 334	13 664

Zdroj: ČSÚ

Při rozdělení věkové struktury obyvatelstva dle ekonomické aktivity, je patrné, že převážná část celkem 69,74 % je tvořena ekonomicky aktivními obyvateli. Druhou nejpočetnější

skupinou se 17,56 % jsou lidé starší 65 let a nejmenší skupinou jsou děti do věku 14 let, kterých je 12,70 % z celkového počtu obyvatel. Z toho je zřejmé, že zlínská populace je regresivní. Jinými slovy dnes ve Zlíně převládají důchodci nad dětmi a jak je patrné z prognózy obyvatelstva pro následující roky, bude se podíl lidí ve věku nad 65 let i nadále zvyšovat.

3.2.4 Prognóza obyvatelstva

Cílem je naznačit populační vývoj a upozornit na změny ve věkové struktuře obyvatelstva. Budoucí vývoj populace má velký význam pro plánování rozvoje např. sociálních služeb.

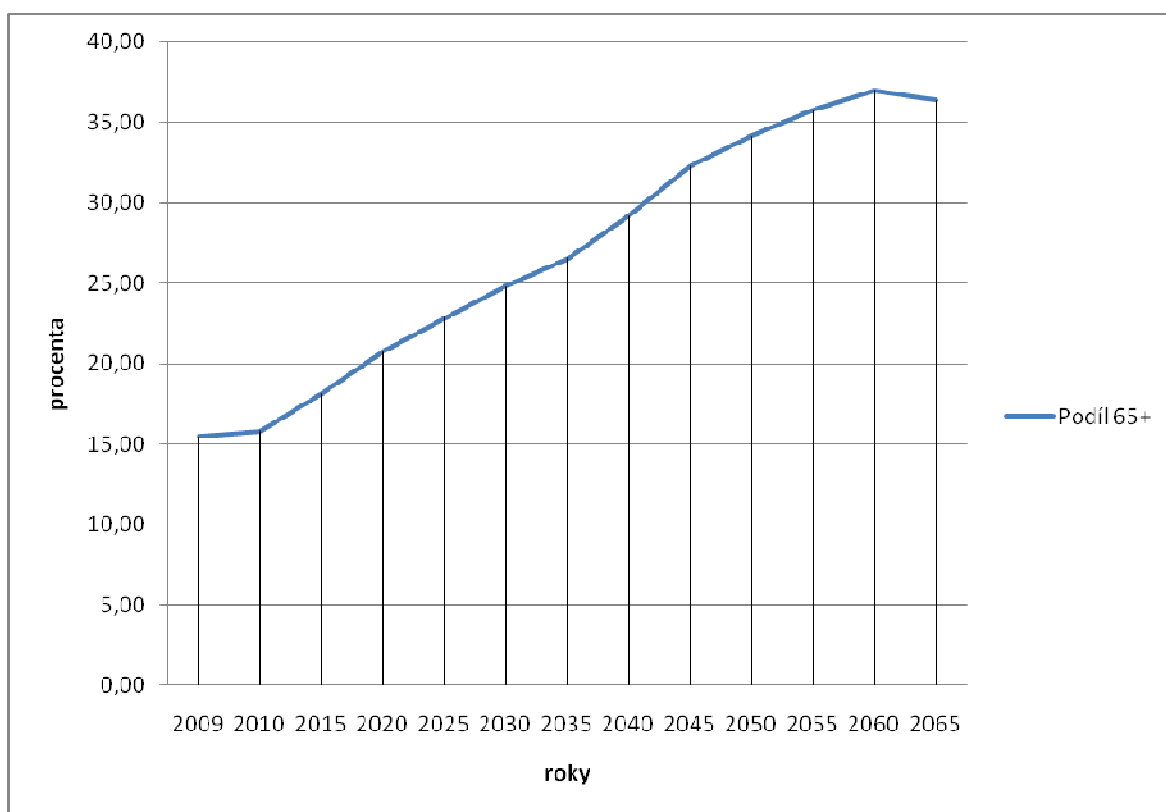
Tab. 4. Projekce obyvatelstva ve Zlínském kraji do roku 2065

Obyvatelstvo	2009	2010	2015	2025	2035	2045	2055	2065
Zlínský kraj								
0-14	82609	82366	85572	83755	69715	65514	65141	56821
15-64	417291	415487	397700	365935	343559	298047	261584	245157
65+	91512	93522	107157	133225	149320	173232	182002	172491
Celkem	591412	591375	590429	582915	562594	536793	508727	474469
Podíl 65+ [%]	15,47	15,81	18,15	22,85	26,54	32,27	35,78	36,35
ČR								
65+	1556152	1598680	1886008	2360876	2665421	3217910	3500611	3439252
Celkem	10467542	10503408	10667999	10881577	10895093	10856879	10820685	10689713
Podíl 65+ [%]	14,87	15,22	17,68	21,70	24,46	29,64	32,35	32,17

Zdroj: ČSÚ

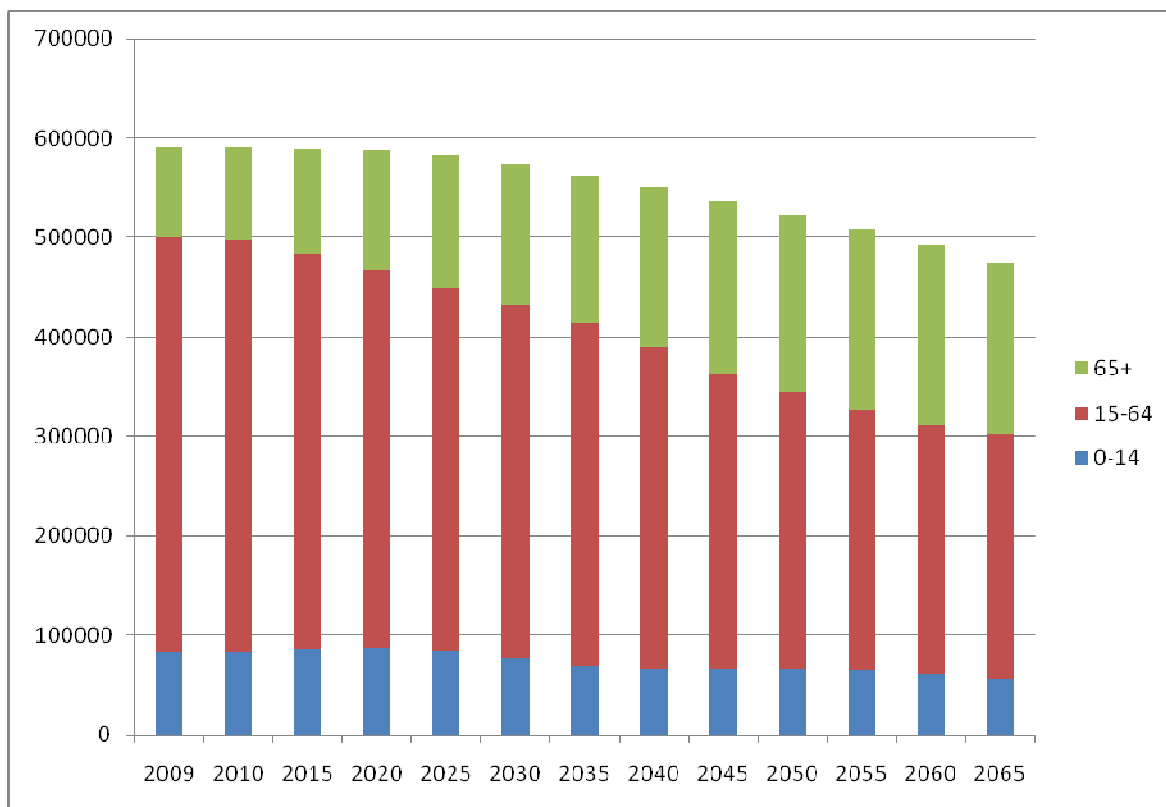
Vývoj počtu obyvatel vychází z odhadu Českého statistického úřadu. Nejnižší jednotkou, pro kterou se prognóza vytváří, je kraj a odhady jsou zpracovány do roku 2065. Z uvedené tabulky vyplývá, že v nadcházejících letech bude docházet k nárůstu počtu obyvatel starších než 65 let. V roce 2009 bylo ve Zlínském kraji 91 512 lidí starších 65 let, což je 15,47% z celkového počtu obyvatel Zlínského kraje. Z odhadu je zřejmé, že do roku 2065 dojde k vysokému nárůstu obyvatel nad 65 let, kdy se předpokládá, že podíl těchto obyvatel ve Zlínském kraji bude až 36,35%. V tabulce je také uveden vývoj počtu obyvatel v rámci celé České republiky, ze kterého je zřejmé, že ve Zlínském kraji stárne populace rychleji, než jaký je průměr v celé ČR. V roce 2065 je podíl starších obyvatel ve Zlínském kraji o 4,18% vyšší než průměrný podíl ČR.

Pro lepší znázornění odhadu vývoje počtu obyvatel nad 65 let do roku 2065 je uveden následující graf, z něhož je zřejmé, že podíl počtu obyvatel starších 65 let strmě roste až do roku 2060, kdy se předpokládá nárůst podílu obyvatel nad 65 let oproti roku 2009 o 21,5%.

Graf 1. Předpokládaný průběh podílu obyvatel ve věku nad 65 let

Prognóza současně předpokládá, že bude docházet k poklesu počtu obyvatel ve Zlínském kraji. V roce 2009 byl celkový počet obyvatel 591 412, v roce 2065 by měl klesnout počet obyvatel na 474 469. Jediná věková kategorie, která trvale poroste je 65+. V následujících letech tedy musíme očekávat velký pokles přirozeného přírůstku, což znamená, že populace Zlínského kraje a současně také celé ČR stárne. Je nutné se připravit, že se zvyšováním podílu starších osob vzniknou vyšší požadavky na zdravotní a sociální péči těchto osob a s tím související finanční náročnost.

Graf 2. Projekce obyvatelstva ve Zlínském kraji podle věkových skupin

3.3 Analýza konkurenčního prostředí

Proto, abychom se dozvěděli, jaké sociální služby pro seniory může nově vzniklá organizace poskytovat, je potřeba provést analýzu současného stavu a zjistit nabídku konkurenčních organizací vč. nabídky jejich služeb a kapacity. Na základě této analýzy lze zhodnotit, zda je nový poskytovatel sociální služby potřebný. Všichni poskytovatelé sociálních služeb jsou zapsáni do registru, tudíž přehled poskytovatelů všech sociálních služeb je snadno dostupný na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. Informace o poskytovatelích sociálních služeb lze také získat z Katalogu sociálních služeb.

3.3.1 Katalog sociálních služeb

V roce 2009 byl vydán Katalog sociálních služeb Zlínského kraje, jež také poskytuje informace o sociálních službách na celém území kraje. Elektronická forma katalogu je dostupná na webových stránkách Zlínského kraje. Katalog se skládá ze dvou částí, jež jsou rozděleny podle služeb jednotlivých cílových skupin, kdy v jedné části jsou uvedeny in-

formace o sociálních službách pro seniory a ve druhé části o sociálních službách pro osoby se zdravotním postižením. O každé službě je možné nalézt informace o charakteristice a formě poskytované služby, o cílové skupině a kapacitě, o době poskytování služby a především kontaktní údaje a informace o poskytovateli.

3.3.2 Centrum denních služeb

V centrech denních služeb se poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.²²

- Domovinka – centrum denních služeb pro seniory Charity Zlín

Adresa: Zálešná I/3222, 760 01 Zlín

Poskytovatel služby: Charita Zlín

Forma poskytované sociální služby: ambulantní

Doba poskytování služby: pondělí – pátek 7:00 – 14:00

Kapacita: 10 klientů

3.3.3 Domovy pro seniory

V domovech pro seniory se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.²³

- Domov pro seniory Burešov Zlín

Adresa: Burešov 4884, 760 01 Zlín

Poskytovatel služby: Domov pro seniory Burešov, p.o.

Forma poskytované sociální služby: pobytová

---

²² Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 45

²³ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 49

Doba poskytování služby: služba je poskytována nepřetržitě po celý rok

Kapacita: 184 lůžek

- Domov pro seniory Efata Zlín

Adresa: Tyršova 1108, 763 02 Zlín-Malenovice

Poskytovatel služby: Moravskoslezské sdružení Církve adventistů sedmého dne

Forma poskytované sociální služby: pobytová

Doba poskytování služby: služba je poskytována nepřetržitě po celý rok

Kapacita: 19 lůžek

- Dům pokojného stáří

Adresa: Okružní 5550, 760 05 Zlín

Poskytovatel služby: Naděje o.s.

Forma poskytované sociální služby: pobytová

Doba poskytování služby: služba je poskytována nepřetržitě po celý rok

Kapacita: 48 lůžek

- Dům služeb seniorům – oddělení domov – lůžkové zařízení pro trvalé pobyty Zlín

Adresa: Zarámí 4077, 760 01 Zlín

Poskytovatel služby: Hvězda – občanské sdružení

Forma poskytované sociální služby: pobytová

Doba poskytování služby: služba je poskytována nepřetržitě po celý rok

Kapacita: 50 lůžek

3.3.4 Domovy se zvláštním režimem

V domovech se zvláštním režimem se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje

pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.²⁴

- Domov seniorů Zlín

Adresa: Sokolovská 967, 763 02 Zlín - Malenovice

Poskytovatel služby: Hvězda – občanské sdružení

Forma poskytované sociální služby: pobytová

Doba poskytování služby: služba je poskytována nepřetržitě po celý rok

Kapacita: 45 lůžek

- Dům pokojného stáří Zlín

Adresa: Okružní 5550, 760 05 Zlín

Poskytovatel služby: Naděje o. s.

Forma poskytované sociální služby: pobytová

Doba poskytování služby: služba je poskytována nepřetržitě po celý rok

Kapacita: 17 lůžek

3.3.5 Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb vyjmenované úkony.²⁵

- Charitní pečovatelská služba Zlín

Adresa: Zálešná I/3222, 760 01 Zlín

---

²⁴Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 50

²⁵ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, §40

Poskytovatel služby: Charita Zlín

Forma poskytované sociální služby: terénní a ambulantní

Doba poskytování služby: pondělí – pátek 7:00 – 15:30 pro terénní i ambulantní formu

Kapacita: 524 klientů za den. Pečovatelská služba je poskytována ambulantně i terénně 87 klientům. Rozvoz a podání stravy 275 klientům/den. Jídelna pro seniory má kapacitu 162 uživatelů/den.

- Oblastní spolek Českého červeného kříže Zlín

Adresa: Potoky 3314, 760 01 Zlín

Poskytovatel služby: Oblastní spolek ČČK Zlín

Forma poskytované sociální služby: terénní

Doba poskytování služby: pondělí – pátek 7:00 – 19:00

Kapacita: 60 klientů za rok

Shrnutí:

Z uvedeného přehledu vyplývá, že ve Zlíně převažují především pobytové sociální služby nad terénními a ambulantními. Ve Zlíně existuje pouze jediná organizace Charita Zlín, která poskytuje sociální službu pro seniory ambulantního typu a to centrum denních aktivit. Centrum má však omezenou kapacitu pouze pro 10 klientů a omezenou dobu poskytování služby od pondělí do pátku od 7:00 do 14:00 hodin. Zcela ve městě Zlín v současné době chybí služba pro seniory v podobě denního stacionáře, který na rozdíl od centra denních služeb má rozšířenou nabídku služeb navíc o osoby s duševním onemocněním.

3.4 SWOT analýza sociálních služeb pro seniory

SILNÉ STRÁNKY

- existence centra denních služeb
- existence 4 domovů pro seniory
- existence 2 domovů se zvláštním režimem

- zajištění pečovatelské služby od 2 poskytovatelů
- existence jídelny pro seniory
- slevy pro seniory na kulturní akce
- spolupráce mezi městem a občany žádajícími o službu

SLABÉ STRÁNKY

- vyčíslená kapacita lůžkových zařízení poskytujících sociální služby
- dlouhá čekací doba pro umístění do pobytových zařízení soc. péče
- nedostatečná nabídka služeb o víkendu – jídelna, pečovatelská služba, denní centrum
- chybí rozvoz jídel u městem zřízené jídelny
- malá informovanost o nabídce poskytovaných služeb
- chybějící služby denního stacionáře

PŘÍLEŽITOSTI

- možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU
- možnost vzdělávání pracovníků v soc. oblasti
- rozšíření nabídky terénních a ambulantních služeb
- lepší propagace nabízených služeb

OHROŽENÍ

- změny financování sociálních služeb a změna dotační politiky
- nedostatečná spolupráce mezi institucemi
- nedostatek kapacit v pobytových zařízeních poskytujících soc. služby
- malý zájem o služby
- neochota spolupodílet se na financování poskytovaných služeb

3.5 Hodnocení výsledku

Jako nedostačující a nerovnoměrně rozložené se jeví některé ambulantní služby. Vzhledem k tomu, že se jedná o služby umožňující jejich uživatelům zůstat ve svém přirozeném prostředí, jeví se podpora rozšíření těchto služeb jako potřebná.

V současné době jsou nedostačující kapacity v pobytových zařízeních domovů pro seniory, což je také způsobeno tím, že v těchto zařízeních žije spousta klientů, kteří by s pomocí terénních či ambulantních služeb ještě dokázali žít ve svém běžné domácím prostředí. Proto se také jako jedna z možností řešení jeví právě podpora a propagace terénních či ambulantních služeb, které by zajistili základní potřeby pro občany, kteří by bez těchto služeb byli odkázáni na pobyt v domovech pro seniory.

Realizace projektu založení neziskové organizace – denního stacionáře by mohla získat také podporu Zlínského kraje, který má zpracován Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2009 až 2011, ve kterém jsou stanoveny priority pro cílovou skupinu seniorů, ke kterým patří:

- Podpora vzniku nebo rozšíření terénních a ambulantních sociálních služeb poskytovaných seniorům.
- Podpora vzniku nebo rozšíření služeb zaměřených na specifické skupiny uživatelů – např. osob s Alzheimerovou chorobou
- Podpora vzniku nebo rozšíření služeb zajišťujících pomoc rodinám, které pečují o nesoběstačné seniory.²⁶

---

²⁶ *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji*. [online]. [cit. 2010-03-11]. Dostupný na WWW:

<<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=71765&doctype=ART&&cpi=1>>

3.6 Dotazníkové šetření

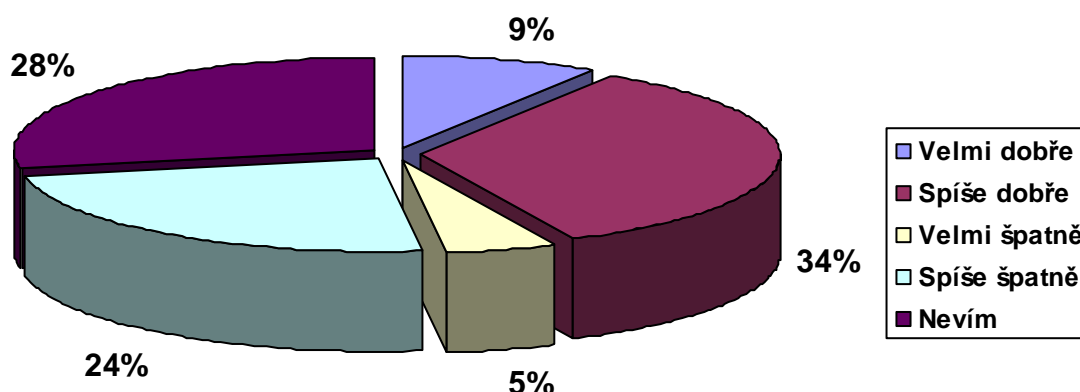
3.6.1 Základní údaje

Cílem této části práce je zjistit jaké mají občané povědomí o již fungujících sociálních službách na území města Zlín a zda by projeví zájem o rozšíření těchto služeb. Metodou sběru dat byl dialog s respondentem na základě dotazníku, popř. rozeslání dotazníku elektronickou poštou. Obrátila jsem se na 200 občanů města Zlín ve věku od 18 let. Dotazník obsahoval 8 otázek, z nichž 6 mělo prověřit informovanost, zkušenosti a mínění obyvatel na kvalitu a rozsah poskytovaných služeb pro seniory a 2 otázky měly charakterizovat respondenta. Jednalo se o dotazy, jestli je respondent muž či žena a do jaké věkové kategorie patří, přičemž věk byl rozčleněn do kategorií 18 – 35, 36 – 50 a nad 50.

Dotazovaní byli informováni o anonymitě svých odpovědí a o využití dotazníku výhradně pro získání údajů pro potřeby diplomové práce. Vzor dotazníku je uveden v příloze.

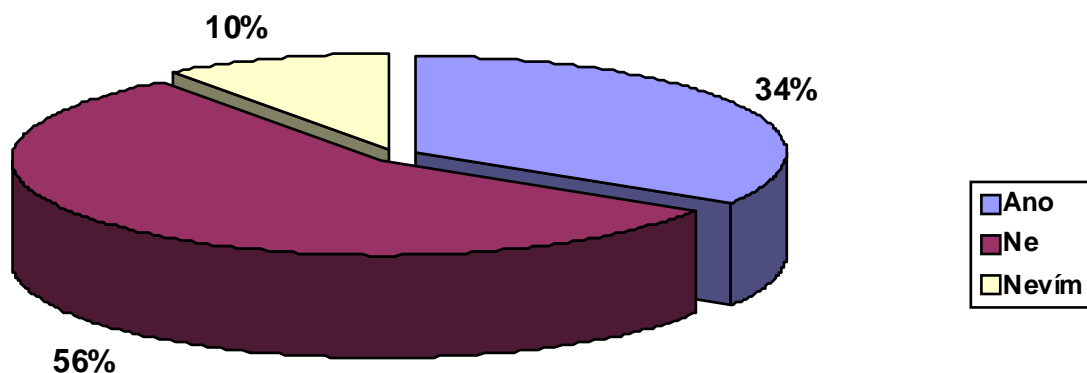
3.6.2 Vyhodnocení dotazníku

Respondentům byla položena otázka, jak hodnotí úroveň sociálních služeb pro seniory ve městě Zlín. Z dotazovaných téměř 43 % odpovědělo, že služby hodnotí velmi dobře nebo spíše dobře, naopak 29 % odpovědělo, že služby hodnotí špatně nebo velmi špatně. Více než čtvrtina, tj. 28 % si nebylo odpovědí jisto a situaci nedokázali posoudit. Pro lepší představu jsou výsledky znázorněny v následujícím grafu.

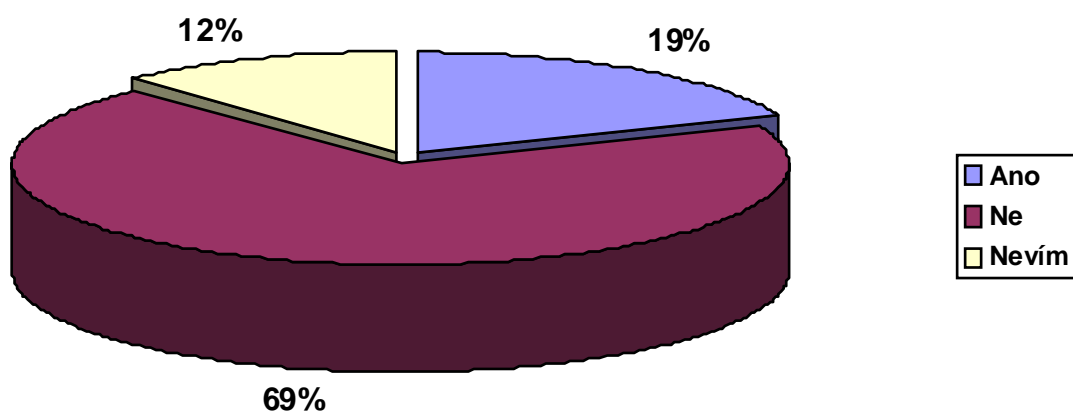
Graf 3. Názor veřejnosti: Jak hodnotíte úroveň sociálních služeb pro seniory ve městě Zlíně?

Logicky následovala otázka, zda mají občané dostatek informací o nabídce poskytovaných služeb. Více než polovina dotázaných, tj. 56 % odpovědělo, že nemá dostatek informací. Proti tomu 34% občanů se domnívá, že jsou dostatečně informovaní a 10 % nedokázalo na otázku odpovědět.

Graf 4. *Názor veřejnosti: Máte dostatek informací o nabídce poskytovaných služeb pro seniory?*

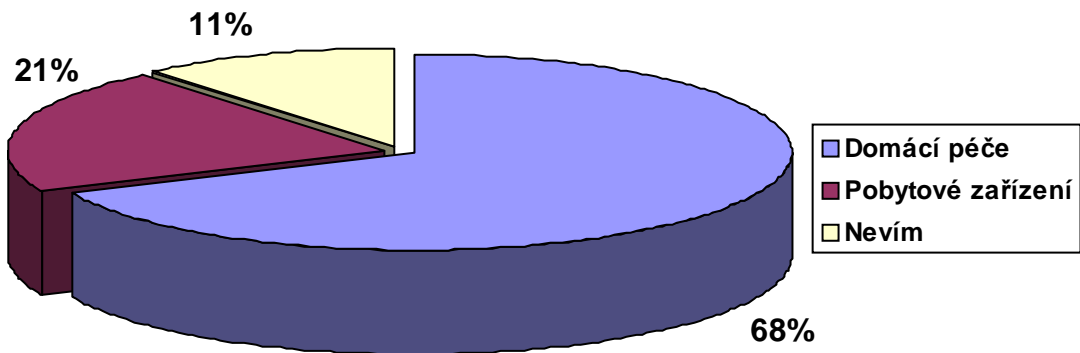
V další otázce respondenti odpovídali, zda je dostatek zařízení poskytujících služby pro seniory. Výrazně převládala odpověď, že nikoliv, což si myslelo 69 % dotázaných převážně z věkové kategorie nad 60 let. O opaku bylo přesvědčeno 19 % dotázaných a odpověď nevím zvolilo 12 %.

Graf 5. *Názor veřejnosti: Myslíte si, že je dostatek zařízení poskytujících služby pro seniory?*

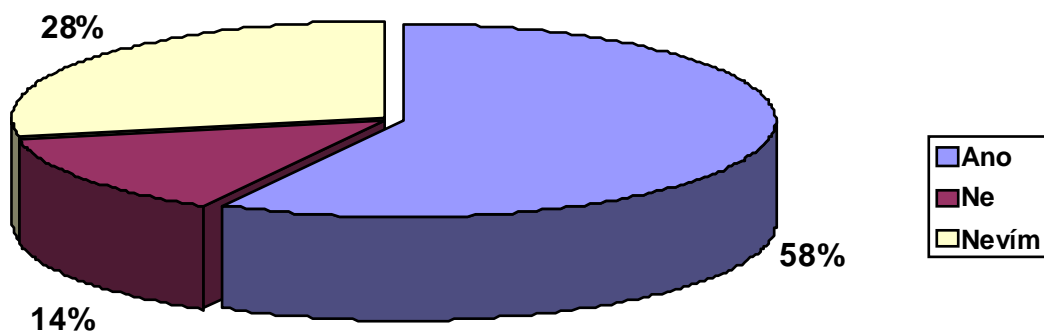
Následně měli lidé vypsát, která zařízení pro seniory znají. Nejčastěji uváděnou odpovědí byly domovy pro seniory (domovy důchodců) nebo domy s pečovatelskou službou. Jen velmi zřídka se vyskytla odpověď, centrum denních služeb či denní stacionář. Z této otázky vyplynulo, že respondenti velmi ojediněle věděli o existenci krátkodobého zařízení ambulantního typu.

Další otázka se týkala toho, zda by lidé preferovali umístění své nebo svých blízkých do pobytového zařízení pro seniory poskytující sociální služby nebo by raději volili domácí péči. Velmi výrazně, 68 % dotázaných zvolilo možnost domácí péče, 21 % by upřednostnilo pobytové zařízení a 11 % nevědělo. U této otázky hrálo roli věkové složení respondentů. Mladí lidé v kategorii 18 – 35 let volili možnost umístění v zařízení daleko častěji než lidé starší v kategorie nad 60 let, kde byla nejčastější odpovědí domácí péče.

Graf 6. Názor veřejnosti: Preferujete pobytové zařízení poskytující sociální péči nebo domácí péči?

Poslední otázka zjišťovala, zda by občané využili pro sebe či své blízké ambulantně poskytované služby v denním stacionáři s možností dopravy, poskytnutím stravy a dalšími službami. Na tuto otázku 58 % lidí odpovědělo kladně, 14% zvolilo odpověď ne a 28 % dotázaných nevědělo.

Graf 7. *Názor veřejnosti: Měli byste zájem o služby denního stacionáře?*

3.6.3 Závěrečné shrnutí dotazníku

Z provedeného průzkumu vyplynulo, že větší část občanů je převážně spokojena s úrovní poskytovaných služeb, což je příznivé zjištění. Existuje však řada méně spokojených občanů a proto je nutné co nejvíce zkvalitňovat poskytované služby. Většina dotázaných se domnívá, že nemá dostatek potřebných informací o sociálních službách, je třeba lépe poskytovat potřebné informace a zlepšit propagaci jednotlivých zařízení a služeb. O nedostatku informací také svědčí fakt, že naprostá většina občanů neznala nebo nedokázala uvést jiný typ zařízení poskytující péči než domov pro seniory či dům s pečovatelskou službou. Dále z dotazníku vyplynulo, že převážná většina dotázaných se domnívá, že je nedostatek zařízení pro seniory. Zřejmě si občané uvědomují, že populace stárne a zařízení tohoto typu budou chybět a také je současná praxe taková, že téměř všechny domovy pro seniory mají pro umístění nových klientů pořadník s různou čekací lhůtou. V další otázce však naprostá většina dotázaných odpověděla, že by dala přednost domácí péči před pobytovým zařízením. Následně však také řada respondentů uvedla, že by využili možnosti poskytnutých služeb denního stacionáře. Z předchozích otázek však bylo zřejmé, že o tomto typu zařízení a nabízených službách v takovém zařízení nemají dostatečné povědomí a jak již bylo uvedeno, je potřeba zvýšit informovanost o výhodách takto poskytovaných služeb.

4 PROJEKTOVÁ ČÁST

4.1 Zdůvodnění potřebnosti projektu

Na základě provedené analýzy demografického vývoje počtu obyvatel, konkurenčního prostředí v oblasti poskytování sociálních služeb na území města a na základě vyhodnocených dotazníků od občanů se jeví jako velmi potřebné a prospěšné založení nestátní neziskové organizace, jejímž základním posláním bude zřídit zařízení poskytující sociální a fakultativní služby pro seniory. Účelem projektu založení neziskové organizace, zřizující zařízení sociální péče pro seniory, bude uspokojení poptávky po sociálních službách ve městě Zlín. Na základě vyhodnocení předchozí analýzy se jeví jako nejefektivnější sociální služba – Denní stacionář, který poskytuje služby seniorům, kteří žijí v domácím prostředí a ve stacionáři jim bude po určitou část dne zajištěn odborný dohled, odborná péče a široká nabídka volnočasových aktivit.

4.2 Založení neziskové organizace

Jako nejvhodnější právní forma neziskové organizace se v tomto případě jeví občanské sdružení. Sdružení bude založeno dle zákona číslo 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů, který upravuje registraci, vznik a zánik sdružení a základní pravidla sdružování. Vznik občanského sdružení je podmíněn registrací stanov občanského sdružení u Ministerstva vnitra České republiky, které vede registr občanských sdružení. Občanské sdružení je právnickou osobou způsobilou vlastním jménem nabývat práv a plnit závazky.

4.2.1 Výhody právní formy občanského sdružení

- Základní výhodou občanského sdružení je následování stejného cíle takto sdružených osob. Takto sdružené osoby mají lepší možnosti jak pro dosahování svých cílů, tak k získávání prostředků pro naplnění těchto cílů, ať už od soukromých dárců, nadací, státu či mezinárodních institucí.
- Založení občanského sdružení je nenáročné, náklady na vznik a činnost občanského sdružení jsou relativně nízké.

- Do činnosti a postavení této právnické osoby mohou zasahovat státní orgány jen v zákoně vymezených případech.
- Pro vznik občanského sdružení není nutné povolení žádného orgánu, s výjimkou ministerstva vnitra, které však pouze dohlíží na obsah stanov sdružení a činnost sdružení v souladu se zákonem.
- Občanské sdružení je podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích od některých správních poplatků osvobozeno.
- Občanské sdružení je nejčastější právní forma ze všech neziskových organizací v ČR.

4.3 Postup při založení občanského sdružení

4.3.1 Přípravný výbor

K založení občanského sdružení je nutné vytvořit přípravný výbor, který se musí skládat minimálně z 3 lidí. Alespoň jeden z nich musí být starší 18 let. Přípravný výbor bude činit veškeré právní úkony, vedoucí k registraci a vzniku občanského sdružení a k ustanovení prvních orgánů občanského sdružení.

4.3.2 Sepsání stanov

Sepsání stanov je další podmínkou v procesu vzniku organizace. Stanovy musí obsahovat povinné náležitosti, které tvoří strukturu a obsah stanov. Další náležitosti stanov jsou zcela v kompetenci přípravného výboru či dalších členů občanského sdružení.

Mezi obligatorní body stanov patří:

- Název občanského sdružení - i tento proces musí splnit určité podmínky. Název se musí lišit od názvů jiných již existujících právnických osob jak na území České republiky, tak také od názvů mezinárodních organizací. Název sdružení musí obsahovat označení občanské sdružení nebo zkratku o.s.
- Sídlo občanského sdružení – zákon o občanských sdruženích sídlo sdružení nijak blíže nespecifikuje.

- Cíl činnosti – cíle a poslání občanského sdružení jsou podrobněji popsány v další kapitole, viz níže.
- Orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení – nejvyšším orgánem bude Členská schůze, složená ze všech členů. Bude se scházet minimálně jednou ročně nebo podle potřeby. V působnosti členské schůze bude mimo jiné především volba rady občanského sdružení, rozhodování o cílech a úkolech sdružení a rozhodování o přijetí a změně stanov a ostatních vnitřních předpisů. Členskou schůzi bude svolávat rada občanského sdružení. Rada občanského sdružení bude voleným, výkonným, kolektivním orgánem. Hlavní činností bude plnit rozhodnutí členské schůze a řídit činnost sdružení. Radu bude tvořit předseda, místopředseda a členové rady. Posledním orgánem bude kontrolní komise, což bude volený, kolektivní a kontrolní orgán, jehož hlavní činností bude přezkoumávat hospodaření sdružení a vydávat stanoviska k návrhům rady občanského sdružení.
- Ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem – žádná organizační jednotka nebude zřízena.
- Základní zásady hospodaření - sdružení bude hospodařit s majetkem, který bude využívat výhradně k plnění svých cílů. Prostředky sdružení budou tvořit především dotace, příspěvky, granty, dary a dobrovolné členské příspěvky. Hospodaření se bude řídit obecně závaznými právními předpisy, stanovami a ostatními interními předpisy sdružení. Finanční prostředky budou uloženy na samostatném účtu v bance.

4.3.3 Registrace občanského sdružení - vznik

Přípravný výbor musí podat písemně návrh na registraci občanského sdružení. V návrhu musí být uvedena jména, příjmení, bydliště a data narození členů přípravného výboru. Dále si musí přípravný výbor vybrat svého zástupce staršího jak 18 let, který bude jednat jménem přípravného výboru. K tomuto návrhu, který podepisují všichni členové přípravného výboru, musí být přiloženy ve dvojím vyhotovení stanov občanského sdružení. Návrh se společně se stanovami pošle na Ministerstvo vnitra ČR. Pokud ministerstvo neobjeví žádné nesrovnalosti, zašle na adresu zmocněnce kopii stanov s registračním razítkem, kde je vy-

značen den registrace, číslo jednací pod kterým je sdružení zaregistrováno a přidělené IČO. Dnem registrace vzniká právní subjektivita občanského sdružení.

4.3.4 Ustavující členská schůze

Následným krokem v postupu založení občanského sdružení je svolání ustavující členské schůze, kterou svolá přípravný výbor. Na této členské schůzi budou v souladu se stanovami voleny či jmenovány orgány občanského sdružení. Než bude ustaven nový statutární orgán, jménem sdružení bude jednat zmocněná osoba přípravného výboru. Průběh členské schůze bude zaznamenán v zápise, ze kterého bude zřejmé, jaký byl jednací program a jaké závěry ze schůze vyplývají.

4.4 Poslání a cíle občanského sdružení

Posláním nově vzniklého občanského sdružení je uplatňování principů humanismu, šíření mezigenerační tolerance a soužití mezi občany. Poslání vychází z úvahy, že osobní potřeby, přání a představy člověka, určují směr a způsob poskytování služeb. Hlavním cílem občanského sdružení je pak zvyšovat společenskou integraci sociálně znevýhodněných spoluobčanů z důvodu stáří.

Pro naplnění poslání a cílů bude občanské sdružení zřizovatelem zařízení, které bude poskytovat pro seniory sociální služby, stravovací a fakultativní služby. Tyto služby budou uživatelům poskytovány formou ambulantní péče ve zřízeném denním stacionáři pro seniory.

Dlouhodobým cílem je založit sdružení, které si vybuduje pevnou pozici a dobrou pověst v poskytování vysoce kvalitních sociálních služeb a tím si zajistí spokojenost klientů.

Krátkodobým cílem je zařadit se mezi současné poskytovatele sociálních služeb a získat nové klienty.

4.5 Předmět činnosti denního stacionáře

Jak již vyplynulo z poslání a cílů, občanské sdružení bude zřizovatelem zařízení denního stacionáře pro seniory a bude poskytovatelem sociálních služeb. Cílem denního stacionáře

je poskytnout zázemí seniorům, aby se necítili osamělí a izolovaní a začlenili se do společnosti svých vrstevníků. Snahou bude vytvořit takové podmínky, aby klienti prožívali aktivně svůj život a mohli zůstat co nejdéle v domácím, rodinném prostředí, což pozitivně ovlivní jejich psychiku. Zařízení denního stacionáře jim utvoří podmínky pro jejich denní pobyt pod odborným dohledem. Tato služba by měla také usnadnit život rodinným příslušníkům, kteří nemohou poskytnout svým blízkým celodenní péči např. z důvodu zaměstnání či jiných povinností tím, že po určitou pravidelnou či nepravidelnou dobu denní stacionář převezme péči o jejich blízké.

Časový rozsah služby: služba bude poskytována v zařízení v pracovních dnech v průběhu denních hodin od 7:00 do 18.00. V odpoledních hodinách se klient vrací do svého domácího prostředí.

Kapacita služby: předpoklad je, že služba bude poskytována 20 klientům za den. V případě zájmu bude kapacita služby v budoucnu rozšířena.

Úhrada za poskytované služby: služba bude poskytována podle písemné smlouvy a bude zpoplatněna. Výše platby za poskytování sociálních služeb bude stanovena dle ceníku poskytovaných služeb (viz níže).

Denní stacionář bude poskytovat svým klientům ambulantní služby a to základní a fakultativní.

4.5.1 Základní činnosti denního stacionáře

Pro uživatele budou zajištěny tyto základní činnosti tvořící sociální služby, vycházející přímo ze zákona o sociálních službách:

- pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- poskytnutí stravy
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím

- sociálně terapeutické činnosti
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí²⁷

U registrovaných poskytovatelů sociálních služeb vzniká povinnost ze zákona zajistit výše uvedené služby. Podrobnější členění těchto služeb je více rozepsáno v prováděcí vyhlášce. Jedná se například o pomoc při oblékání a svlékání, při přesunu na vozík, při úkonech osobní hygieny a při prostorové orientaci.

Aktivizační programy

V zařízení budou nabízeny činnosti, jako je rehabilitačně terapeutická činnost, fyzioterapie, kondiční cvičení, muzikoterapie, taneční terapie, cvičení paměti, videoprogramy, psychoterapie, výtvarná a pracovní činnost. Součástí programu budou samozřejmě také návštěvy, besedy, přednášky, výlety a poutě. Na programu se budou také podílet klienti, kteří budou vyprávět příběhy ze života, povídat si, číst denní tisk a diskutovat o aktuálních věcech, čímž si rozšíří přehled o dění kolem nich. Snahou bude zajímavá a rozmanitá nabídka, aby si každý z klientů našel to, co ho zajímá a byl schopen se začlenit i navzdory svému zdravotnímu omezení.

Všechny aktivity budou přizpůsobeny skladbě uživatelů a jejich fyzickým a psychickým schopnostem a bude kladen důraz na jejich individuální potřeby. Bude zpracováván měsíční plán činností, který bude aktualizován podle konkrétní skladby klientů a podle přání klientů a jejich aktuálního zájmu o nabízené činnosti.

Stravování

Povinností poskytovatele denního stacionáře je také povinnost poskytnutí stravy. Tato podmínka je vázána na přiměřenou dobu poskytování služby. Strava také musí odpovídat principům vyvážené výživy a nárokům na dietní stravování. Pro zájemce z řad klientů bude zajištěno stravování v podobě oběda. Bude zajištěna denně čerstvá strava včetně nápoje. V úvahu přicházejí dva dodavatelé obědů:

---

²⁷ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 46 odst. 2

1. Jídelna pro důchodce Podhoří – jídelnu provozuje Statutárním město Zlín na ulici Sv. Čecha 516, Zlín – Podhoří

Jídelna nabízí běžné menu za 41,- Kč a diabetické menu za 47,- Kč

2. Jídelna – Jan Plhák – jídelna je soukromé zařízení a nachází se na ulici Broučkova 292, Zlín.

Jídelna nabízí běžné menu za 43,- Kč

Při výběru vhodného dodavatele bude brán zřetel na umístění denního stacionáře a na poptávku po diabetickém menu.

Pro zájemce bude zajištěno celodenní stravování v podobě běžně dostupného sortimentu potravin a nápojů.

4.5.2 Doplnkové služby

Práce s Internetem

Snahou bude seznámit klienty s novými technologiemi a využít jejich schopnosti a naučit je základním dovednostem při práci na počítači a s internetem a tím jim umožnit kontakt se svými blízkými či příbuznými, kteří se nacházejí např. v jiné části republiky či v zahraničí.

Doprava

Uživatelé budou do stacionáře přiváženi rodinnými příslušníky nebo jim bude nabídnuta možnost dopravy. Pro klienty bude zajištěna autodoprava z jeho vlastního domácího prostředí do stacionáře a zpět a pomoc při přepravě. Tato služba bude určena pro klienty, kteří nebudou schopni se dopravit sami nebo pro ty, kteří budou ze vzdálenějšího místa regionu.

Pro tyto účely bude pořízen automobil značky Dacia Logan MCV, což je 5-ti místná verze s klimatizací a s obsahem kufříku 700 litrů. U tohoto typu auta je výhodou variabilní interiér s možností sklápět sedadla ve druhé řadě, což umožňuje případný převoz vozíků. Tento typ auta je také vhodný pro převoz obědů. Aktuální cena vozu je 254.900,- Kč. Lze využít služby Dacia Finance (leasing) s dodatečnou slevou 30.000,- Kč a 5-ti letou zárukou.

Ostatní služby

V zařízení bude možné na přání klientů zajistit i ostatní služby např. kadeřnické a pedikérské služby či zajištění nákupu.

4.6 Místo poskytování sociální služby

Místo poskytování sociální služby bude ve městě Zlín. Nejvhodnější lokalitou by bylo místo se snadnou dostupností v blízkosti zastávek městské hromadné dopravy či možností parkování a s bezbariérovým přístupem. Je ideální při výběru vhodného objektu požádat o spolupráci město Zlín a poskytovat sociální službu v prostorách městského objektu jako jsou domy s pečovatelskou službou. Město Zlín by se tímto způsobem mohlo podílet na spolupráci s neziskovou organizací a přispět tak k jejímu fungování např. bezúplatným pronájmem vhodných prostor. Domy s pečovatelskou službou jsou také vhodné z důvodu možnosti využití poskytovaných služeb přímo obyvateli těchto domů.

Město Zlín je zřizovatelem těchto domů s pečovatelskou službou, které jsou možným vhodným objektem pro poskytování služby:

- Dům s pečovatelskou službou Bartošova čtvrť – Broučkova 5352, Zlín – v objektu je 37 bytových jednotek, z toho 14 bezbariérových
- Dům s pečovatelskou službou Drofa – Zálešná I/4057, Zlín – v tomto objektu je 162 bytů zvláštního určení, v domě je však nabídka služeb poskytovaná Charitou Zlín, z důvodu duplicity poskytovaných služeb není tento objekt vhodný
- Dům s pečovatelskou službou Družstevní – Družstevní 4509, Zlín – v objektu je 98 bytů zvláštního určení
- Dům s pečovatelskou službou Okružní – Okružní 4699, Zlín – v budově je 47 bytů zvláštního určení
- Dům s pečovatelskou službou Středová – Středová 4786, Zlín – v tomto domě je 54 bytů
- Dům s pečovatelskou službou Zlín-Malenovice – Masarykova 1242, Zlín – v domě je 39 bytových jednotek, z toho 16 bezbariérových

Tento přehled je uveden v přehledu sociálních služeb, které vydává město Zlín²⁸

Výhoda provozování činnosti v některém domě s pečovatelskou službou je také v tom, že sociální služby mohou využít také obyvatelé tohoto domu, kteří jistě uvítají nabídku kontaktu s ostatními vrstevníky.

Jako vhodné prostory se také jeví Středisko pro seniory a občany se zdravotním postižením, jehož zřizovatelem je město a které se nachází na ulici Sv. Čecha 516 ve Zlíně Podhoří. Středisko má bezbariérové prostory, které jsou v současné době určeny pro organizaci seniorů a občanů se zdravotním postižením.

Do budoucna, při zvyšování počtu seniorů a při snižování porodnosti, by bylo vhodné, aby došlo k uvolnění některých prostor městských předškolních zařízení a nahrazení těchto prostor pro služby pro seniory.

4.7 Vybavení objektu

Pro poskytované služby je nutné zajistit, aby prostory byly bezbariérové. Objekt by měl mít dvě místnosti pro klienty. Hlavní místnost, ve které by byl umožněn volný pohyb klientů a dostatečný prostor pro plánovanou činnost. Současně by tento prostor sloužil jako jídelna. Místnost by měla být vybavena především stoly a židlemi, sedací soupravou a dalším drobným nábytkem a dále také elektronikou a jinými potřebami souvisejícími s prováděnými aktivitami seniorů. Další místnost pro klienty by měla poskytnout v případě potřeby možnost odpočinku, např. 2 lůžka, sedací soupravu a jiný drobný nábytek. Potřeba je také malá kuchyňka s jídelními potřebami pro přichystání dovezeného jídla a pro přípravu menších svačinek. Samozřejmostí je také sociální zařízení zvlášť pro klienty a zvlášť pro personál. V objektu by měly být zajištěny prostory pro personál a to kancelář s kancelářským nábytkem a výpočetní technikou, šatna a hygienické zařízení.

---

²⁸ *Průvodce sociální péčí (a některými navazujícími službami) ve Zlíně- aktualizovaný abecední rejstřík 2008.* [online]. [cit. 2010-03-15]. Dostupný na WWW:

<http://www.zlin.eu/upload.cs/e/e93f9ba4_0_c5ccfa94_0_bf3c9a74_0_pruvodce_socialni_peci_csp_2008_04_02_kor02.pdf>.

Výhodou objektu by byla zahrada či klidná procházková zóna s lavičkami pro možné trávení času v přírodě v blízkosti objektu.

4.8 Personální zajištění

Zařízení denního stacionáře stanoví počet a pracovní zařazení zaměstnanců podle počtu a potřeb klientů požadujících službu. Počty pracovníků na systematizovaná místa se budou průběžně přehodnocovat ve vztahu k počtu klientů a podle jejich potřebě poskytovaných služeb. Půjde především o pracovníky v přímé obslužné péči a rehabilitačního pracovníka.

Se zaměstnanci budou písemně sjednávány pracovní podmínky a pravidla pro poskytování sociální péče v souladu s platnými právními předpisy, tj. pracovní smlouvy. Součástí pracovních smluv bude pracovní náplň, která se bude přiměřeně obnovovat. Z důvodu vysoké náročnosti, která vychází ze specifického zaměření denního stacionáře pro seniory, je nutné věnovat velkou pozornost výběru pracovníků. Bude kladen důraz zejména na splnění kvalifikačních požadavků a současně na osobnostní předpoklady jedince pro práci se seniory.

Stacionář bude mít vymezenou skladbu pracovníků, kde budou určeny povinnosti, kompetence a zodpovědnost jednotlivých zaměstnanců. Bude stanoven profil každého pracovního místa s uvedením nutných znalostí a dovedností pracovníka.

Pro chod stacionáře budou potřeba tyto pracovníci:

Sociální pracovník

Náplň práce: Souhrnné zajišťování přímé péče, základních pedagogických, vzdělávacích a aktivizačních činností, plánování poskytování služeb sociální péče pro jednotlivé účastníky služby, sestavování osobních návrhů rozvoje osobnosti uživatele služby. Sociálně právní poradenství, metodické jednání v oboru sociální péče, řešení sociálně právních a sociálně zdravotních problémů uživatelů služby použitím postupů sociální práce, účastnění se jednání se správními orgány a jinými organizacemi ve prospěch uživatelů služby. Bezprostřední součinnost s rodinnými příslušníky uživatelů služby. Koordinace vytváření standardů kvality sociálních služeb a jejich uvádění do praxe. Spoluúčast při jednání se zájemci o poskytnutí služeb, navrhování a zpracování smlouvy o poskytování služeb sociální péče.

Pravidelné měsíční vyúčtování plateb za poskytnuté služby sociální péče ve shodě se sepsanými smlouvami. Koncepční a metodická činnost v osobní a skupinové sociální práci.

Pracovník v sociálních službách - (pracovnice v přímé obslužné péči)

Náplň práce: Obstarávání souhrnné obslužné péče uživatelům služby, nacvičování prostých denních aktivit, posílení samostatnosti, podpora při tvorbě podstatných sociálních a společenských konexí uživatelů služby, uspokojování psychosociálních nároků, podílení se na tvorbě a uplatňování osobních plánů služby pro jednotlivé uživatele. Kooperace při tvorbě standardů kvality sociálních služeb a jejich aplikaci v praxi. Součinnost se členy rodiny uživatelů služby.

Pracovník v sociálních službách - (pracovnice v základní výchovné péči)

Náplň práce: Podpora při utváření a růstu manuálních schopností uživatelů služby, vykonávání volnočasových činností, zajišťování kulturních a zájmových aktivit, součinnost při upevňování společenských a sociálních konexí uživatelů služby, součinnost při přípravě a realizaci plánů služby pro jednotlivé uživatele a při aktivizačních a školících činnostech. Tato pracovnice bude přijata pouze na částečný úvazek.

Ředitelka (vedoucí organizace)

Náplň práce: Sladění personálního, organizačního, finančního, provozního a technického růstu zařízení, vykonávání pracovně právních činností a personálních úkonů, správa personálních spisů pracovníků, zařizování dalšího školení pracovníků, přijímání nových zaměstnanců. Vedoucí a kontrolní jednání dle jednotlivých oddělení zařízení. Konzultace s žadateli o poskytování služeb sociální péče, sepisování smluv o poskytování sociální péče, dodávání výchozího sociálního poradenství. Kooperace se správními orgány a ostatními institucemi. Kooperace při tvorbě standardů kvality služeb, jejich zavádění do praxe, dozor nad jejich realizací při poskytování služeb sociální péče. Těsná součinnost s rodinnými příslušníky klientů.

Ekonomka, účetní

Náplň práce: Zpracování rozpočtu zařízení, pozorování, konzultování a zúčtování realizace rozpočtu s rozpočtující orgánem. Souhrnné provádění účetnictví, koordinace pohybu a rozdílu majetku a závazků, účtování o nákladech a výnosech, účtování o stavu a o výsledku hospodaření včetně vytváření účetní závěrky a správy účetních knih. Dozor hospodaření dle

rozpočtu včetně pozorování rozvoje a provádění analýzy. Součinnost při tvorbě standardů kvality služeb, jejich zavádění do praxe. Plánování přijímání a konzultování rozpočtových změn. Tato pracovnice bude přijata pouze na částečný úvazek.

Ostatní pracovníci

Pomocná kuchařka

Náplň práce: Dokončování stravy z polotovarů, jejich chystání na talíře a vydávání. Individuální zpracování některých typů pokrmů. Zpracování jídelního menu v součinnosti s příslušnými pracovníky přímé péče a s ekonomkou zařízení s ohledem na potřeby a žádosti uživatelů služby. Opatření a úprava hlavních surovin určených ke zhotovení jídel, chystání a vydávání teplých pokrmů, pití, příloh a dalších produktů teplé a studené stravy. Součinnost při tvorbě standardů kvality služeb, jejich zavádění do praxe. Tato pracovnice bude přijata pouze na částečný úvazek.

Údržbář, řidič

Náplň práce: Řízení, údržba a obvyklý servis motorového vozidla. Uskutečňování nákupů potravin a dalšího materiálu, dovážka obědů, doprava uživatelů služby. Vykonávání obvyklé údržby, obstarávání obvyklých provozních a úklidových činností v blízkosti budovy.

Uklízečka

Náplň práce: Obvyklý úklid objektu, umývání nábytku a ostatního zařízení, odnos odpadků, větrání, umývání dlaždic, oken, osvětlovacích těles a PVC podlah. Tato pracovnice bude přijata pouze na částečný úvazek.

Bude zajištěna zastupitelnost pracovníků v době jejich nepřítomnosti. Zařízení bude také vytvářet vhodné podmínky pro spolupráci s dobrovolníky a praktikujícími studenty.

4.9 Spolupráce se školami a ostatními institucemi

Záměrem je umožnění získání praxe v zařízení studentkám vysokých škol magisterského či bakalářského směru, obor sociálně právní, sociologie, speciální pedagogika. Praxe bude nabídnuta převážně studentům z UTB ve Zlíně, případně z jiné univerzity.

Dále existuje možnost poskytnutí praxe také studentům středních škol a umožnění práce pracovníkům, kteří se účastní rekvalifikačních kurzů v oboru sociální péče – asistence,

vychovatelství, ošetrovatelství. Studenti středních škol se také mohou podílet na pomoci při organizaci určitých akcí.

Z jiného úhlu pohledu je snahou navázat také spolupráci se základními a mateřskými školami. Jednalo by se o pravidelná setkávání seniorů a dětí, které by přicházeli do zařízení se svým programem.

Očekávaná je také spolupráce s Úřadem práce ve Zlíně. Je možné přijímat pracovníky z registru uchazečů o zaměstnání na dotovaná místa v projektu veřejně prospěšných prací či na společensky účelná pracovní místa.

4.10 Klienti

V současnosti je většina starých lidí odkázána sama na sebe. Většina jejich příbuzných má zaměstnání nebo jiné důvody, které jim nedovolují poskytovat svým blízkým potřebnou péči. Klienti nově založené organizace budou senioři.

Senioři jsou osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Jejich situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Věková struktura uživatelů služby se člení na mladší seniory, kteří mají 65 až 80 let a starší seniory, kteří mají věk nad 80 let.

Klienti požadující službu mohou mít chronická onemocnění, zdravotní, tělesné či kombinované postižení.

Služba není určena pro tělesně postižené osoby upoutané na lůžko nebo s postižením, jež vyžaduje celodenní osobní asistenci nebo osobám s infekčním onemocněním.

4.11 Úhrady za služby

Výše úhrady za služby poskytované v denním stacionáři bude určena podle výše závislosti na péči druhé osoby. Z tohoto důvodu bude brán zřetel na přiznaný stupeň příspěvku na péči. Cena za služby bude uvedena v ceníku, který bude volně dostupný všem klientům. Úhrady od klientů budou přijímány každý měsíc podle rozsahu poskytovaných služeb na

základě jednotlivých vyúčtování. Klient bude platit za služby zpětně, nejpozději do 15. dne následujícího měsíce a to buď v hotovosti, nebo na účet občanského sdružení.

Tab. 5. *Ceník poskytovaných služeb*

Pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu	100,- Kč / hod
Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu	100,- Kč / hod
Poskytnutí stravy	50,- Kč
Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti	70,- Kč
Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím	70,- Kč
Sociálně terapeutické činnosti	70,- Kč
Pomoc při uplatňování práv, opr. zájmů a při obstarávání osob. záležitostí	70,- Kč
Nadstandardní služby – nad rámec vyhlášky MPSV	
Doprava do stacionáře služebním vozidlem – tam i zpět - město	40,- Kč
Doprava do stacionáře – venkov – podle počtu ujetých km	10,- Kč / km
Nákup pro uživatele	100,- Kč / hod
Svačinky, nápoje	Smluvní ceny
Kadeřnictví, pedikúra, ostatní služby	Smluvní ceny

Zdroj: Vlastní zpracování

Ceny poskytovaných služeb vycházejí ze zkušeností a ceníků obdobných zařízení a jsou v souladu s prováděcí vyhláškou. Ta stanovuje maximální výši úhrady podle skutečně využitého času, který je potřebný pro provedení úkonu. U všech základních činností kromě zajištění stravy je vyhláškou stanovena maximální sazba 100,- Kč za hodinu. Za úkon spojený se zajištěním stravy, resp. za oběd včetně provozních nákladů souvisejících s přípravou stravy je vyhláškou stanovena maximální sazba ve výši 75,- Kč. V našem případě se cena za stravu odvíjí od skutečných nákladů za zajištění obědu dle současné situace. Ceník za služby lze aktualizovat dle vývoje cen na trhu.

4.12 Rozpočet projektu

4.12.1 Předpokládané náklady

Před zřízením denního stacionáře je nutné vyčíslit předpokládané náklady na jeho založení a fungování. Tento rozpočet nákladů vyjadřuje předpoklad na 1 kalendářní rok. Lze očekávat, že náklady na 1. rok fungování budou vyšší než v následujících letech, především z důvodu pořízení nutného vybavení stacionáře.

Tab. 6. Předpokládané náklady

Č. položky	Druh finančních prostředků	Částka v Kč
	PROVOZNI NÁKLADY	642 240
	v tom: Materiálové náklady	397 240
1	Kancelářské potřeby	10 000
2	Vybavení (DDHM majetek do 40 tis. Kč)	300 000
3	Pohonné hmoty	25 000
4	Jiné materiálové náklady	62.240
	v tom: Nemateriálové náklady	245 000
5	Energie a voda	40 000
6	Opravy a údržba	5 000
7	Nájemné	120 000
8	Spoje (pošta, telefon, internet)	12.000
9	Jiné nemateriálové náklady	68 000,-
	OSOBNÍ NÁKLADY	1 157 760
10	Mzdové náklady	864 000
11	Odvody na sociální a zdravotní pojištění	293 760
	CELKEM	1 800 000

Zdroj: Vlastní zpracování

Z přehledu nákladů vyplývá, že největší položkou budou osobní náklady, tj. mzdové náklady a odvody na sociální pojištění, zdravotní pojištění a politiku zaměstnanosti. Tyto náklady jsou vázány především na to, že je předpokládaná provozní doba stanovená od 7.00 do 18.00 hodin a proto je nutné zajistit dvousměnný provoz, což znamená větší potřebu pracovní síly. Provozní doba bude průběžně vyhodnocována podle zájmu klientů a na základě tohoto vyhodnocení bude možná úprava jak provozní doby, tak úprava pracovních úvazků zaměstnanců a s tím souvisejících mzdových nákladů.

4.12.2 Předpokládané zdroje financování

Občanské sdružení bude potřebovat k plnění svých cílů, pro které bylo založeno peníze, nutné především k úhradě nákladů spojených se zřízením denního stacionáře, na úhradu mzdových nákladů, provozních nákladů a vybavení prostor. Výhodou pro občanské sdružení je možnost využívat k financování svých aktivit různé zdroje. Jedná se o veřejné zdroje, jako jsou dotace ze státního rozpočtu rozdělované prostřednictvím ministerstev, příspěvky z obecních či krajských rozpočtů nebo z prostředků Evropské unie. Dalším zdrojem jsou prostředky získané jako sponzorské dary fyzických osob či podnikatelských subjektů, prostředky z nadací či nadačních fondů nebo prostředky z vlastní činnosti. Získávání prostředků z těchto různých zdrojů má svá pravidla, omezení, ale i výhody.

Čerpání prostředků z různých zdrojů vyžaduje různé použití a je nutné s tímto počítat. Peníze z prostředků dotace budou zřejmě použity na jiný účel než příspěvky od různých dárců. Je potřeba dodržovat podmínky stanovené v dárcovských smlouvách či v rozhodnutích o dotacích. Velkou výhodou financování z více zdrojů je snížení rizika, které vzniká v případě závislosti pouze na jednom zdroji financování.

Tab. 7. Předpokládané zdroje financování

Zdroj financování	Částka v Kč	Podíl
Dotace ze státního rozpočtu - MPSV	900 000	50%
Zlínský kraj	45 000	2,5%
Město Zlín	135 000	7,5%
Uživatelé	540 000	30%
Jiné (sponzorské dary)	180 000	10%
Celkem	1 800 000	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

- Dotace ze státního rozpočtu – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR poskytuje dotaci ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb na úhradu nákladů spojených s poskytováním sociálních služeb v rozsahu základních činností stanovených v zákoně. Dotace nelze čerpat na zajištění fakultativních činností. Dotační řízení je vyhlášeno každý rok a řídí se podle metodiky dostupné na stránkách MPSV. O dotace lze požádat prostřednictvím odboru sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje, kam se podávají žádosti. Lhůta bývá stanovena zpravidla na období září – říjen. Dotace ze státního rozpočtu jsou nejvýraznějším zdrojem příjmů. Částka předpokládané dotace vychází ze zkušeností z předchozích let u zařízení obdobného typu a v závislosti na počtu klientů a měla by činit asi 50% předpokládaných nákladů.
- Úhrady od uživatelů služby – Úhrady od uživatelů vycházejí z ceníku za poskytované služby, viz výše. Tyto úhrady tvoří druhý největší zdroj příjmů, které se předpokládají ve výši 30 % celkových nákladů.
- Dotace z rozpočtu města Zlína – O dotaci lze požádat z prostředků sociálního fondu města Zlína. Předpokládaná spoluúčast na financování denního stacionáře je především z důvodu, že Statutární město Zlín nemá na svém území žádné zařízení denního stacionáře, které bude využíváno především pro občany města. Snahou města by mělo být podporovat činnost takového zařízení. S městem by měla být navázána spolupráce především v oblasti zajištění prostor v rámci využití některého z domů v majetku města Zlína, jak je uvedeno dále.

- Dotace z rozpočtu Krajského úřadu Zlínského kraje – Zlínský kraj se také částečně podílí na financování sociálních služeb a v jeho komunitním plánu patří podpora vzniku nebo rozšíření terénních a ambulantních sociálních služeb k prioritám. Vzhledem k tomu, že služby denního stacionáře by měly přesáhnout i hranice města a měli by být nabídnuty i zájemcům z okolních obcí, bude podána žádost o dotaci také na Zlínský kraj.
- Sponzorské dary – dle zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů lze poskytované dary odečíst od základu daně z příjmu a to fyzických i právnických osob.²⁹ Dárci, kteří poskytnou peněžní prostředky budou zveřejňováni na webových stránkách občanského sdružení či ve výroční zprávě.

---

²⁹ zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 20 odst. 8

4.13 Časový harmonogram realizovaných činností

Po formálním založení občanského sdružení, čímž je myšleno splnění zákonných požadavků pro registraci a přidělení identifikačního čísla organizace Ministerstvem vnitra ČR je nutné provést další úkony nutné pro fungování občanského sdružení a pro plnění cílů občanského sdružení.

Tab. 8. Plán aktivit

Předpokládané aktivity	Termín
Vytvoření přípravného výboru	Červen 2010
Sepsání stanov	Červen 2010
Návrh na registraci u MV ČR	Červen 2010
Registrace u MV ČR - vznik občanského sdružení	Červenec 2010
Ustavující členská schůze – volba statutárního orgánu	Srpen 2010
Založení účtu v bance	Srpen 2010
Registrace k daním na finančním úřadě	Srpen 2010
Zajištění vhodného místa pro zřízení denního stacionáře ve Zlíně	Srpen 2010
Propagace denního stacionáře	Srpen 2010
Spolupráce se sponzory a dárci	Srpen 2010
Úprava a vybavení prostor denního stacionáře	Srpen 2010
Žádost o registraci k poskytování soc. služeb na Krajský úřad ZK	Září 2010
Uzavření pojistné smlouvy	Září 2010
Personální zajištění	Říjen 2010
Žádost o poskytnutí dotace na MPSV	Říjen 2010
Žádost o poskytnutí dotace z rozpočtu města Zlína	Říjen 2010
Žádost o poskytnutí dotace z krajského úřadu Zlínského kraje	Říjen 2010
Zahájení provozu denního stacionáře	Leden 2011

Zdroj: Vlastní zpracování

4.14 Publicita a propagace

Před zahájením činnosti denního stacionáře je nutné poskytnout široké veřejnosti co nejvíce možných informací o nově vzniklém zařízení a poskytovaných sociálních službách. Je nutné informovat o nových typech služeb a provozní době.

4.14.1 Webové stránky

Nejpodrobnější a nejrozsáhlejší prezentace společnosti by měla být realizována na internetu prostřednictvím vytvořených webových stránek za pomoci externí firmy nebo dobrovolníků. Webové stránky by měly být pravidelně aktualizovány. Výhodou internetové prezentace je především široký okruh působení, nízká cena, využití možnosti vkládání fotografií a textů apod.

Stránky by měly obsahovat:

- Základní informace o občanském sdružení a provozovaném zařízení
- Kontaktní údaje
- Popis poskytovaných sociálních a doplňkových služeb
- Provozní dobu zařízení
- Cenu nabízených služeb
- Informace o možnosti přihlášení
- Přehled uskutečněných a plánovaných akcí
- Fotogalerie

4.14.2 Propagační materiály

Další propagace by měla být v podobě letáků a brožur s nabídkou poskytovaných služeb, které by organizace sama distribuovala za pomoci dobrovolníků na místa s vysokou koncentrací seniorů, jako jsou např. lékařské ambulance, odbor sociálních věcí města Zlín. Lze také využít inzerci v oficiálním magazínu vydávaném městem Zlín nebo periodiku Krajského úřadu Okno do kraje.

Tato forma propagace je nutná především s ohledem na možnou počítačovou ngramotnost cílové skupiny.

Nezanedbatelnou propagací je však také prezentace poskytované služby v Katalogu sociálních služeb Zlínského kraje.

4.14.3 Podpora informovanosti

Je žádoucí do informovanosti o poskytované sociální službě začlenit také odborné pracovníky jako jsou lékaři a psychologové a také zaměstnance městských či obecních úřadů. Lze využít také regionální rádia a noviny a v neposlední řadě také pořádat dny otevřených dveří pro širokou veřejnost a umožnit jim přímý kontakt se zaměstnanci a klienty a přímo tak odpovídat na případné dotazy. Tímto způsobem by případní klienti či rodinní příslušníci mohli sami zjistit, jak probíhá den v denním stacionáři.

ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo zpracovat projekt založení neziskového zařízení poskytujícího sociální péči. Teoretická část, která se zaměřila na charakteristiku neziskového sektoru, popis nejčastějších typů neziskových organizací a současnou právní úpravu sociálních služeb, usnadnila mou orientaci v této oblasti. Shrnula jsem základní znalosti a informace, které jsem využila v praktické části této práce.

V praktické části jsem se zaměřila na oblast péče o seniory, protože právě tato skupina je z pohledu plánování sociálních služeb a služeb s tím souvisejících největší. Současně také z dosavadních prognóz českého statistického úřadu vyplývá, že seniorů bude v budoucnu nadále výrazně přibývat. Touto skutečností jsem se také zabývala ve své práci, v analytické části, kdy jsem se snažila zmapovat demografickou strukturu obyvatel na území města Zlína a současnou situaci v oblasti poskytování sociálních služeb. Zpracovala jsem také dotazníky od občanů, které mi pomohly vyhodnotit situaci. Z analytické části vyplynulo, že na území města Zlína zcela chybí sociální služba pro seniory v podobě denního stacionáře. Z dotazníku také vyplynulo, že lidé sice tuto službu příliš neznají, ale po stručné charakteristice této služby o ni projeví zájem. Je proto nutné zlepšit informovanost občanů a zaměřit se na propagaci této služby.

Na základě provedené analýzy a dotazníkového šetření jsem dospěla k závěrům, že založení zařízení poskytujícího sociální péči seniorům se jeví jako velmi potřebné. Následně byl vypracován konkrétní projekt založení a fungování neziskového zařízení zaměřeného na poskytování sociální péče. Jako nejvhodnější řešení se jeví založit občanské sdružení, které bude provozovatelem tohoto zařízení a poskytovatelem sociálních služeb. V projektu se zabývám založením a vznikem občanského sdružení, zakladatelským rozpočtem, zdroji financování, časovým harmonogramem, ale také personálním zajištěním a propagací.

Na závěr bych chtěla připomenout, že s rostoucím věkem seniorů se snižuje jejich schopnost vést samostatný plnohodnotný život a nabídnutím adekvátních sociálních služeb jim lze pomoci v jejich nelehké situaci. Dle koncepce vlády, která řeší problémy seniorů a stárnutí populace, je snahou zaměřit se na aktivní stárnutí. Dle koncepce také převládá trend začlenění seniorů do rodin. Z tohoto stanoviska jsem vycházela při psaní této práce. Domnívám se, že zařízení denního stacionáře je ideální kombinací institucionální péče s péčí domácí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní literatura:

BOUKAL, P. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. 89 s. ISBN 978-80-245-1293-8.

KOČÍ, P. a kol. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. 292 s. ISBN 978-80-7357-415-4.

KRÁLOVÁ, J. *Sociální služby a příspěvek na péči*. 2. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2008. 374 s. ISBN 978-80-7263-462-0.

NOVOTNÝ, J. a kol. *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2006. 156 s. ISBN 80-245-0792-7.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*, 2. vydání. Praha: EKOPRESS, 2007. 187 s. ISBN 978—80-86929-25-5

RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace vznik účetnictví daně*. 9. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2007. 238 s. ISBN 978-7263-404-0.

ŘÍZENÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE. *Řízení neziskových organizací. Sborník vybraných materiálů specializačního kurzu*. Praha: AGNES, 1999. 63 s. ISBN 80-902633-3-X.

Právní předpisy:

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupný na WWW:

<<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rmno/zakladni-informace-767/>>.

Katalog sociálních služeb Zlínského kraje [online]. [cit. 2010-03-02]. Dostupný na WWW:

<<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3055&docid=127340&doctype=ART&did=3057>>.

Průvodce sociální péčí (a některými navazujícími službami) ve Zlíně- aktualizovaný abecední rejstřík 2008. [online]. [cit. 2010-03-15]. Dostupný na WWW:

<http://www.zlin.eu/upload.cs/e/e93f9ba4_0_c5ccfa94_0_bf3c9a74_0_pruvodce_socialni_peci_csp_2008_04_02_kor02.pdf>.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji. [online]. [cit. 2010-03-11]. Dostupný na WWW:

<<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=71765&doctype=ART&&cpi=1>>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
IČO	Identifikační číslo organizace
MV	Ministerstvo vnitra
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NNO	Nestátní nezisková organizace
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
o.s.	Občanské sdružení

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Graf 1. Předpokládaný průběh podílu obyvatel ve věku nad 65 let.....</i>	42
<i>Graf 2. Projekce obyvatelstva ve Zlínském kraji podle věkových skupin .....</i>	43
<i>Graf 3. Názor veřejnosti: Jak hodnotíte úroveň sociálních služeb pro seniory ve městě Zlíně? .....</i>	50
<i>Graf 4. Názor veřejnosti: Máte dostatek informací o nabídce poskytovaných služeb pro seniory? .....</i>	51
<i>Graf 5. Názor veřejnosti: Myslíte si, že je dostatek zařízení poskytujících služby pro seniory? .....</i>	51
<i>Graf 6. Názor veřejnosti: Preferujete pobytové zařízení poskytující sociální péči nebo domácí péči? .....</i>	52
<i>Graf 7. Názor veřejnosti: Měli byste zájem o služby denního stacionáře? .....</i>	53

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Počty obyvatel Zlína při jednotlivých sčítáních .....</i>	38
<i>Tab. 2. Pohyb obyvatelstva ve Zlíně v letech 1971 až 2009 .....</i>	39
<i>Tab. 3. Věkové složení obyvatelstva ve Zlíně podle pohlaví a pětiletých věkových skupin k 31. 12. 2008.....</i>	40
<i>Tab. 4. Projekce obyvatelstva ve Zlínském kraji do roku 2065 .....</i>	41
<i>Tab. 5. Ceník poskytovaných služeb .....</i>	67
<i>Tab. 6. Předpokládané náklady .....</i>	68
<i>Tab. 7. Předpokládané zdroje financování.....</i>	70
<i>Tab. 8. Plán aktivit.....</i>	72

SEZNAM PŘÍLOH

P I   Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

D o t a z n í k

(Tento dotazník slouží výlučně ke sběru informací k vypracování diplomové práce)

Ráda bych Vás požádala o odpovědi na otázky v dotazníku na stranách 2 a 3. Jednotlivé otázky si nejprve přečtěte a poté připište „x“ do řádku náležícího k Vámi vybrané odpovědi. U jedné otázky je třeba vyplnit odpověď vlastními slovy.

Předem Vám děkuji za Váš čas při vyplňování odpovědí, které mi pomohou poznat, jaké mají občané povědomí o již fungujících sociálních službách na území města Zlín a zda by projevíli zájem o rozšíření těchto služeb.

Zdeňka Marková

1. Jak hodnotíte úroveň sociálních služeb pro seniory ve městě Zlín?

Velmi dobře	
Spíše dobře	
Velmi špatně	
Spíše špatně	
Nevím	

2. Máte dostatek informací o nabídce poskytovaných služeb pro seniory?

Ano	
Ne	
Nevím	

3. Myslíte si, že je dostatek zařízení poskytujících služby pro seniory?

Ano	
Ne	
Nevím	

4. Vypište prosím, které typy zařízení pro seniory znáte.

5. Preferujete umístění své nebo svých blízkých do pobytového zařízení pro seniory poskytující sociální služby nebo byste raději volili domácí péči?

Domácí péče	
Pobytové zařízení	
Nevím	

6. Využili byste pro sebe či své blízké ambulantně poskytované služby v denním stacionáři, kde je o seniory postaráno během pracovních dní s možností dopravy, poskytnutím stravy a dalšími službami, a po zbylý čas jsou senioři v domácí péči?

Ano	
Ne	
Nevím	

7. Jste

muž	
žena	

8. Do které věkové skupiny patříte?

18 – 35	
36 – 50	
nad 50	